

A M. N. K. SZÁMOS
KÖNYVTÁRÁBÓL

Ára 20 fillér

VASÁR NAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség: V. Báthory-utca 24. szám.
(„Falú” Országos Földművelésügyi.)
Telefon: Automata 294—52.
Kiadóhivatal: VIII. József-körút 5. szám.
Telefon: József 463—00.

FŐSZERKESZTŐ:
SCHANDL KÁROLY dr.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Bádlós gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P. Félévre 4 P.
Negyedévre 2 P.

Budapest, 1930.

XI. évfolyam, 52. szám.

Vasárnap, december 28.

Az esztendő mérlege.

A magyar gazda az őszi munkák befejeztével mindig reménykedve szokta álomra hajtani a fejét. Így volt tavaly is; Karácsony előtt nagy volt a bizakodás, hogy az idén már minden jóra fordul. A magyar szántóföld ös-
erejébe vetett hit kissé talán elbizottá is tette földművelő népünket, ámde jogosan, mert hiszen elvitázhatatlan, hogy a gazdálkodók igen nagy része néhány esztendő óta nemcsak több igyekezettel, de több szaktudással is műveli a földjét, jogosan várhatja tehát, hogy munkájának meg lesz a kellő anyagi sikere. Mindez az idén nem teljesedett be. Szó, ami szó, a termés talán kielégítő volt. Buzát, rozst arattunk, bort is sokat — tulsokat — szüreteltünk, nem volt pusztító állatjárvány sem, de azért az anyagi haszon mégis kevés, mert minden mezőgazdasági ter-

ménynek az egész világon mélységesen alacsonyra zuhant az ára s így akarva, nem akarva, nekünk is együtt kell nyögnünk a földkerekség többi gazdáival. Ezért volt az idén komor, fekete Karácsony.

Hát ilyen fekete Karácsony többször is volt már Magyarországon, de azért a magyar szántóvető sohasem csüggedt el tulságos nagyon, hiszen elvégre a józanul gondolkodó magyar gazda tudja azt, hogy a boru után jön a derű, hogy a jó és rossz napok egymást váltogatják. Az ideai fekete Karácsonyon is tulesünk majd és neki vágunk bizalommal az új esztendőnek és a megkettőzött igyekezet, a fokozottabb munka helyre pótol mindent s talán a jövő Karácsony már fehérebb, vidámabb lesz.

Sok, igen sok jel mutatja, hogy így lesz. Utóvégre

Szilveszteri ünnepség Svédországban.

is a világháború és a forradalmak letűnte után egyetlen ország társadalmá sem áldozott a gazdasági viszonyok rendezése érdekében annyit, mint minden szegénysége dacára a magyar társadalom, főleg annak többségét alkotó gazdátársadalom. Nem szoktunk elragadtatva lenni a dicséretektől, de azért még sem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy a kerek világ minden számottevő embere ma Magyarországot állítja oda példaként, mint olyan országot, amelyben a társadalmi rend szilárd, a gazdasági viszonyok pedig állandó és fokozatos javulást mutatnak. Ha úgy jóbarátaink, mint pedig régebbi ellenségeink ezt hirdetik rólunk, akkor mégis csak kell valami igaznak a dologban lenni s legfeljebb bennünk kevesbedett meg a hit, a magabizás, hogy ha magunk tulsötétnek látjuk a helyzetünket. Hinni és bízni, a legnagyobb bajban sem csüggedni, erre van nekünk leginkább szükségünk.

Csak egyebet ne említsünk, a mezőgazdasági kivitel több, mint két éve tartó állandó emelkedése már is annyira megjavította gazdasági mérlegünket, hogy ma már nem mi adózunk a külföldnek, hanem megfordítva. Még inkább javulni fog a helyzet, ha minden gazdálkodónak vérebe megy, hogy csakis jót, a lehető legjobbat szabad a jövőben termelnünk és piacra vinnünk. A magyar szántó föld minden terméke, borunk, búzánk, gyümölcsünk, élő állataink egytől-egyig versenyképesek a földkerekség, de különösen Európa valamennyi országának hasonló termékeivel. Ha minden gazda hozzászokik ahhoz, hogy termékeinek a minőségét a kellő szaktudás megszervezésével és a gyakorlatiasabb irányú termelés meghonosításával javítsa, akkor nem kell a jövőben sem félnünk egyetlen versenytárustól sem, a magyar szántó föld őseréje el fogja tartani azokat, akik abban törhetetlenül bíznak, nemcsak eltartja, de néhány esztendő múlva megszerzi számára a jólétet is, a vagyoni gyarapodást.

Ha bizunk önmagunkban, rövid idő múlva lesz vig, fehér Karácsonyunk is.

Ez is humbug?

Az esztendő utolsó hónapjához három nagyjelentőségű kormányzati intézkedés fűződik. Mind a három a falusi nép érdekeit szolgálja — tegyük mindjárt hozzá, hogy nem tessék-lássék módjára, hanem valóban komoly formában — és mind a három meggyőző bizonyítéka a kormány okos politikájának, mellyel a falusi lakosság nehéz sorsán könnyíteni kíván. Az első az az örvendétes tény, hogy a kormány harminc millió pengőt juttatott az eladósodott kisgazda-egzisztenciák megmentésére. A második az a nagyjelentőségű elhatározás, hogy a kormány a földreform-földek évi törlesztő részletét egyharmaddal csökkentette. Végül a harmadik, a kartelek elleni harc fegyverének: a kartel-törvénynek a képviselőházban történt benyújtása volt. Három intézkedés és nyomában milliók fellélegzése, milliók elsorvadt reményének ujjaéledése jár.

Meg kellett ezt mondani annak ellenére, hogy most az országban nem a tárgyilagos kritika divatja járja, hanem a kormány ócsárolása és a kormányzati ténykedések semmibevevése. De kérjük a felelőtlen handabandázókat és hivatásos uszítókat, fognak-e találni józanul

Ne fizessen drága kamatot!

Saját érdekében kérjen **ingyen felvilágosítást** olcsó kölcsöneinkről. Folyósítatunk jelenleg 30—35 éves 7 és fél százalékos kamatozású törlesztéses **kölcsönt levonás nélkül is**, 5 éves kölcsönt 8 százalék mellett. **Váltó nem kell!** Bővebb felvilágosítást vagy tanácsot ingyen adunk.

Jelzálogkölcsön Forgalmi Vállalat,
Budapest, VII, Kertész-u. 33. Alapítva 1898-ban.

gondolkodó falusi polgárt, aki ebben a három kormány-intézkedésben kivetni valót talál? Vajjon el tudják-e hitetni odakünn a falum, hogy mindez humbug és nem a falusi nép érdekeit szolgálja? Megmondjuk előre: csufos kudarc éri a lekicsinylő próbálkozásokat. A józan falusi polgárnak ugyanis ez a véleménye: „Mind a három intézkedés okos és a falunak hoz segítséget. Köszönjük, de hamarosan jöjjön a többi.“

Aki másnak veremf és...

A „Magyarság“ című napilap — mint jelentettük — több, óriási megütközést keltő közleményben lerántotta a leplet azokról a baráti, sőt megfizetett baráti kapcsolatokról, melyek a hazai szociáldemokrata urakat legádázabb ellenségeinkhez, a csehekhez fűzik és világságot derített azokra a sötét mahinációkra, melyekkel a csehek és magyarországi zsoldosaik ellenünk törnek. A szociáldemokrata urak a védekezés legkényelmesebb, de legúresebb formáját választották: körömszakadásig tagadtak, közben azonban szörnyű buzgalommal kutatták, vajjon milyen uton kerültek a leleplező iratok a „Magyarság“ asztalára? Végül maguk is belátták, hogy a tagadással egyedül nem tudják fehérre mosni magukat, taktikát változtattak tehát és — ellentámadásba mentek át. A képviselőház december hó 19-iki ülésén parlamenti vizsgálóbizottság kiküldését kérték azzal a rendeltetéssel, állapítsa meg, hogy a „Magyarság“ mennyi pénzt kapott a kormánytól a — szocialisták állítása szerint — hamis okmányok leközléséért. Mondanunk sem kell, hogy az anyagi támogatás meséje a szocialista urak agyában született meg és arra volt szükséges, hogy okot szolgáltatson a kormány elleni támadásra. Annál jobban leest a szocialista urak álla, amikor Bethlen István gróf kijelentette, hogy ha már a szocialisták is vizsgálatot sürgetnek, hát jó, jöjjön az ügyési vizsgálat és derítse ki, igazak-e a szociáldemokraták ellen elhangzott vádak, vagy sem? ... Nos, szociáldemokrata urak, nem felejtették-e el a régi közmondást arról a bizonyos veremről, melyet amolyan ember szokott ázni másnak? ... Nem lett volna-e jobb a nagyhangu vizsgálatkövetelés helyett továbbra is kitaranni a tagadás oly kényelmes álláspontja mellett? Tudnailik most már a tagadás hajítóját sem ér, most bizonyítani kell, hogy a nyilvánosságra hozott okmányok hamisak. ... És ha véletlenül éppen az ellenkezője sül ki, akkor abba a verembe, melyet a szocialista urak a kormány-nak és a „Magyarság“-nak ástak, nemcsak belesznek, de a nemzet felháborodása örökre betemeti őket.

Szeged leszállította földjeinek bérét.

A szegedi földbérlők részéről elhangzott panaszok arra készítették a város hatóságát, hogy revízió alá vegye mindazokat a földbéreket, amelyek vitások lettek. A revízió során 22.000 katasztrális hold föld bérletét vették revízió alá és a város átlagosan 40 százalékkal szállította le a földek bérét. Ez a leszállítás az 1930. gazdasági év kezdetével, azaz az elmúlt ősztől visszamenőleg érvényes.

Megnyugvással vesszük tudomásul Szeged város elhatározását, de szükségesnek tartjuk hangsúlyozni, hogy ezzel az alföldi kisbérlők panaszainak csupán egy részre nyert orvoslást. Hogy a magas bérletek ügye milyen nagy tömegeket érint és a kérdés megoldása mennyire fontos: mindezt meg fogja világítani az az értekezlet, melyet a Faluszövetség tart január hó folyamán az alföldi kisbérlők helyzetéről.

A kisgazdaképviselek erőteljes akciót indítottak a falvak panaszainak orvoslása ügyében.

Az egységspárti képviselők *kisgazdacsoportja* december hó 17-én, délután 5 órakor a földművelésügyi minisztériumban értekezletet tartott, melyen Mayer János földművelésügyi miniszter legelső sorban is kimerítő tájékoztatást nyújtott a cseh állammal lefolytatott legutóbbi sikertelen vámtárgyalásokról.

Ezután széleskörű vita következett.

Maday Gyula a földhöz jutottak érdekében azt kérte, hogy pénz helyett buza-alapon történjék a vagyonszámbaföldek elszámolása, még pedig a mindenkori buzaárakon.

Rubinek István, az Egységspárt alelnöke kijelentette, hogy a kívánság igazságos és méltányos is, de kivihetetlen, mert a vagyonszámbaföld 50 esztendőre felállított elszámolását most már megdönteni nem lehet.

Patacsi Dénes, Csizmadia András és Simon András szerint mégis keresni kellene a megoldást, még pedig olyan módon, hogy a mai válság súlyának egy részét a kötvénytulajdonosok, a megváltást szenvedettek is viseljék.

Rubinek István elnök ismételtlen leszögezte, hogy már a kormány is foglalkozott ezzel a kérdéssel, de az meg nem oldható, mert bármilyen beavatkozás egy ötven esztendőre felosztott tervezetel döntene meg.

A falvak panaszai.

Ezután Berki Gyula dr. a *közmunkavállalás* kérdését vette szövé. Eleddig ugyanis nemcsak pénzben hajtották be ezt az adót, hanem természetben is be lehetett azt szolgáltatni. Most azonban a legtöbb vármegyében ragaszkodnak a készpénzben való lerováshoz, ami — különösen a mai nehéz pénzügyviszonyok mellett — sérelmes a falusi népre. A községi háztartások rendezése tárgyában is sürgős kormányintézkedésre van szükség. A víztársulatok ügye is sürgős revízióra szorul. Ugy vannak ezeknek az alapszabályai megalkotva, hogy a kisemberek csak a terheket viselik, de az ügyek vitelébe kevés beleszólásuk van! Ezért törtenhetett meg, hogy egy víztársulati igazgató, akinek több a fizetése, mint a miniszterelnök urnak, huszezer pengő segélyt kért a társulattól és a társulat tizenötezer pengőt meg is szavazott! A felekezeti iskolák segélyezésénél nagy figyelemmel kell lenni a valláserkölcsei érdekekre, amire különösen felhívja az elnökség figyelmét. Fontos kérdés még a falusi nép szempontjából a borfogyasztási adó kérdése is. A szőlőgazdálkodás boldogulása végett a szőlőexportot fokozni kell, de nemcsak a borfogyasztási adót kell sürgősen revízió alá venni, hanem a bor vasuti szállítási tarifáját is. A kéményseprési díjak súlyos terhére mutatott rá ezután és kormányintézkedést sürgetett, amelyben a kéményseprési díjakat buzaalapra kívánja átválttatni.

Jókai-Iház Miklós, a törpeiskolák megszüntetése tárgyában szóalt fel, majd Vasady-Balogh György szóváltette, hogy a vadászberletek díját a községi pénztárak kezelik és így — ahelyett, hogy a törvénynek megfelelően felosztanák — azok is élvezik ennek hasznát, akiknek erre semmi joguk nincs.

Farkasfalvi Farkas Géza különösen a perifériákon szükségesnek látja a felekezeti iskolák fenntartását. Rámutat a tanítók sérelmes helyzetére, akik ma is 27 pengő 80 filléres alapon kapják fizetésüket, holott buzájukat 10 pengőért adják el.

Krisztján Imre az urbéri ügyek törvényes rendezésén kívül a tagosítás kérdésének rendezését is sürgette, mert amíg a háború előtt nyolc év alatt kellett a tagosítás költségeit befizetni, addig most két év alatt követelik azt.

Szifj Bálint nem akar kormányt buktatni.

Ezután Péntek Pál bejelentette, hogy Szifj Bálint felkérte őt annak bejelentésére, hogy eszéjében sincs a kormánybuktatás; neki és barátainak fellett szándéka a kormányt támogatni minden olyan kérdésben, amely a falu érdekében történik.

Csizmadia András szóváltette, hogy az Orosháza—aradi úti tanyai iskolában fél év óta nincs tanerő.

Most Udvardy János általános figyelem közben ismertette a pestkörnyéki gazdák panaszait. Mindenekelőtt a mezei vadak által okozott súlyos károkat mutatott rá, amelyek nemcsak a gyümölcsösöket, hanem a kerteket is teljesen tönkreteszik. Külön súlyos sérelme a csepelszigeti gazdáknak, hogy egy oldalon

a Nagy-Duna szaggatja partjait, a másik oldalon pedig kiszajátították földjeiket, amelynek váltásárárt azonban még most sem kapták meg. Törvényhozási intézkedést kell a tejkérdésben. A termelési segély után sürgősen segíteni kell a szőlőtermelésen is, a Gyümölcsösszeszforgalmi részvénytársaságot pedig most már sürgősen fel kell számoltatni. Végül a tagosítás költséges eljárására mutatott rá és javasolta, hogy kisemberek egymásközötti földeserelése esetén illetékmentességgel tegyék lehetővé a tagosításnak ezt a legkönnyebb megoldását.

A kisgazdaképviselek Bethlen István gróf mellett állanak.

Sokorópátkai Szabó István az urbéri ügyekben magyarázó törvényjavaslatot sürgetett. Tiltakozik az ellen, hogy a városok a falu népet külön is megadóztassák és közevetvámot szedjenek, mielőtt a falusi gazda kocsija megjelenik a város határában. Szervezkedésre hívja fel képviselőtársait; a sajtó segítségével kell megszervezni a falu népet. Bátran és emelt fővel kell kitartani Bethlen István oldala mellett és meg kell mutatni a falu népének, hogy az ellenzéki sajtó csak a zajongók gyűléseiről ír bő tudósítást, de a komoly gyűléseket legyuhallgatja!

Simon András a kataszteri tiszta jövedelmek lezuhanására mutat rá.

Szabó Sándor dr. javaslatára ezután kimondta az értekezlet, hogy Bethlen István gróf mellett változatlan hűséggel kitartanak és ernyedetlenül arra törekcsznek, hogy a falu panaszait az Egységspárton keresztül orvosolják. Nem hajlandók elhagyni azt az utat, amelyen tíz év óta haladva dolgoztak, nemcsak a falu népe, hanem az egész ország érdekében! A mostanában megindult hangos szervezkedéssel szemben semmi okuk sincs a meghátrálásra, azaz — ha kell — a harcot felveszük, — a jövőben is az Egységspárt keretein belül kívánnak dolgozni a falu népéért, még fokozottabb mértékben, mint eddig.

Az orosz dömping részletei.

Baker White, az angol közgazdasági liga igazgatója egyik angol lapban újabb részleteket és adatokat közöl a szovjet dömping-offenzívájáról. A cikk szerint a szovjet-dömping főcikkei a gabonán kívül cukor, vászon, olaj, zsiradék, prém, azbeszt, mangán, gyufa és villamoslámpák. Ezeket a cikkeket óriási mennyiségben és bebizonyíthatóan az előállítási költségeken alul zudítják a világpiacon azzal a szándékkal, hogy az árak állandóságát felborítsák. Mialatt hatalmas élelmiszertömegeket visznek ki, azalatt magában Szovjetországban kenyeret és elsőrendű élelmicikkeket csak jegyek ellenében fejadagonként adnak, élvezeti és fényüzési cikkek teljesen ismeretlenek; míg például több százezer csirkét tárolnak a hűtőházak Londonban darabonként egy shillingért, azalatt Moszkvában a szárnyas darabja 20 shillingbe kerül. Nemrég Glasgowban (angol város) egy hajórakomány orosz mangán (érc) érkezett, amelyet a szovjetügynökség „bármely felajánlott áron” hajlandó eladni. A belga és litván len- és kenderipart is tönkretették, mert az orosz len és kender ma olcsóbb Brüsszelben és Rigában, mint Moszkvában. A munkások, akik ezeket a tömegcikkeket kényszermunka útján állítják elő, a legalacsonyabb rabszolgasorban sanyódnak, éhbéért és maroknyi élelmiszereért napi 12—14 órát robotolnak, mialatt a bebörtönzés, szibériai száműzetés és agyonlövés veszedelme állandóan a fejük felett függ. A dömping egyetlen célja a világgazdasági válság és munkanélküliség növelése, ami a kommunista agitáció talaját van hivatva előkészíteni.

A magyar-cseh vámviszály.

Magyarország és Csehország között — mint jelentük — december hó 15-én éjjelkor beállott a kereskedelmi szerződésen kívüli állapot, miután a csehek, még a nyáron, december hó 15-re felmondották az érvényben lévő szerződést és a magyar kormányt az azt a törekvésért, hogy a két ország új feltételek mellett kössön szerződést, a csehek ridegen visszautasították. A magyar kormány kívánsága az volt, hogy gabonát, lisztet és sertést eladhassunk Csehországban, melynek ellenében a cseh iparcikkek továbbra is olyan mértékben jöhetnek be hozzánk, mint eddig. Tudni kell, hogy a csehek eddig is jóval nagyobb értékű iparcikket adtak el nekünk, mint amennyi mezőgazdasági terméket vásároltak tőlünk.

A cseh kormány tehát ezt a rendkívül súlyos veszteséget is vállalta, mert a cseh gazdák ellenállását nem tudta, vagy nem akarta leszerelni és így bekövetkezett az a szokatlan esemény, hogy egy kimondottan ipari államban a gazdák akarata érvényesült annak ellenére, hogy az ipari érdekek súlyos károsodást szenvedtek, sőt nagyobb lesz az ilyenformán előálló kár, mint az az előny, amit a cseh gazdák elkönnyelhetnek a maguk számára.

Az új szerződés megkötését tehát a cseh gazdák hiúsították meg, mert minden rendelkezésükre álló eszközzel védik saját terméküket, illetőleg saját terményeiket és nem hajlandók beengedni országukba a magyar mezőgazdasági termékeket. De bizonyos, hogy közrejátszottak a csehek részéről politikai okok is, hiszen a csehek hajlandók áldozatot hozni azért, hogy a magyar-ság sorsát megnehezítsék.

A szerződés nélküli állapot azt jelenti, hogy az ugynevezett autonóm vámtarifa lépett érvénybe; ennek tételei azonban olyan magasak, hogy a két ország közötti árcsere csupán a legcsekélyebb mértékre szorítkozhatik. A mostani vámok ugyanis annyira megdrágítják az árakat, hogy ilyen magas árak mellett nem versenyképesek az árucikkek. Mi tehát nem adhatunk el Csehországnak, de mi se vásárolhatunk tőlük.

A magyar gazdasági közvélemény a magyar-cseh

vámviszályban egységes álláspontot foglalt el és valamennyi gazdasági ágazat helyeselte a kormánynak a mezőgazdaság védelmére irányuló politikáját. A magyar kormány részéről a tárgyalási készség ma is változatlanul fennáll és várja az elfogadható ellenjavaslatokat.

A csehek részéről korántsem nyilvánul meg ez az egységes front. A lapok pártállásuk szerint foglalkoznak a szerződésnélküli állapot beálltával és az ipari érdekeket szolgáló lapok heves szemrehányásokkal illetik a kormányt, illetőleg a cseh gazdákat. Az egyik lap azt írja, hogy a cseh kivitel elmaradása hetvenezer fővel fogja szaporítani a cseh munkanélküliek számát. A cseh kormány ellenzéke kitünő alkalmat nyert most arra, hogy heves támadásokat intézzen a kormány ellen.

A magyar mezőgazdaság számára a szerződésnélküli állapot — ebben a pillanatban — egyik piacának elvesztését jelenti, vagy az értékesítési válság kimélyülését. Ha tehát a csehekkel való megegyezés mégsem sikerül, a kormánynak legsürgősebb tennivalója lesz új felvető piac teremtése. Természetesen a kormány — elkészülve minden eshetőségre — máris dolgozik ebben az irányban; remélhető tehát, hogy a magyar mezőgazdaság pótolni fogja a cseh piacot.

Felmerülhet az a kérdés is, vajjon az új helyzet folytán a magyar ipar nem próbálkozik-e meg az itthon készült iparcikkek árának emelésével? A multban ugyanis számos példa volt arra, hogy a gyáripár a vámvédelmet az iparcikkek drágítására használta fel. Bár máris számos megnyugtató nyilatkozat hangzott el az ipar képviselőinek részéről arra vonatkozóan, hogy az árak emelése helyett, az árak további leszállítására törekzenek és bizonyos az is, hogy a mai, súlyos fogyasztóválság idején az árak emelése a gyáripár részéről súlyos hiba lenne, a gazdatársadalomnak mégis résen kell lennie, nehogy azt a veszteséget, melyet a cseh piac elvesztésével szenvedett, a hazai ipar esetleges áremelésekkel még jobban fokozza. Nem szabad egy pillanatra sem szem elől téveszteni, hogy a magyar-cseh szerződésnélküli állapot a magyar mezőgazdaságra veszteséget, a magyar iparra pedig nyereséget jelent, hiszen a cseh versenytárs elvesztésével az iparnak módjában van termelését fokozni és rajta mulik, hogy számos cikkben a hazai szükségletet akár teljesen fedezze is.

A tábla helybenhagyta az arzénés bűnpörben hozott halálos ítéleteket.

A nagyrevi arzényilkosságok ügyében megindult bűnperek egy részét december hó 19-én tárgyalta a felebbvitel során a budapesti királyi ítélőtábla. A szolnoki törvényszék annakidején az arzénés bűnpör első csoportjában öt vádlottat vont felelősségre. A bizonyítási eljárás alapján a törvényszék megállapította, hogy a vádlottak közül Madarász József, tiszakürti szőlőművelő, 1925-ben apját, id. Madarász Józsefet arzénés étellel megölte. Madarászt, Szabó Lászlóné és Horváth Bálintné tiszakürti asszonyok bírták rá a borzalmas eselekedetre. Ifj. Madarász József felesége is előmozdította apósának megölését, amennyiben férjét, a mérgező asszonyokkal összehozta. Szabó László, Szabó Lászlóné és Csordás Bálintné hasonló módon együttesen megölték Szabó Lászlóné édesapját, Szabó Mihályt. Végül Csordás Bálintné 1925. év januárjában arzénés teával itatta meg Szabó Istvánt, amiktől Szabó nagy kinok között meghalt. A törvényszék Szabó Lászlóné és Csordás Bálintné költőltali szeszesség miatt életfogytigani fegyházzal sújtotta. A királyi tábla most a bűnpert letárgyalta s a tárgyalás után a tábla a törvényszék ítéletét teljes egészében helyben hagyta. A bíróság megállapította, hogy az összes bizonyítékok alapján az első bíróság által megállapított ítélet teljesen megfelelő. Madarász József a tábla ítéletében megnyugodott, míg a többiek felebezést jelentettek be az ítélet ellen; a védők pedig valamennyi ellélt javára semmisségi panaszt jelentettek be a Kuriához.

Kép a legutóbbi japán földrengésről.

Japán szanitécsoportok bekötözik a sebesülteket. A kép háttérben összeomlott lakóházak láthatók.

Egyharmaddal leszállítják a földreform-földek évi törlesztő részleteit.

A hátrálékok ügye is méltányos rendezést nyer. — A kisgazdaképviselők és a Faluszövetség nagy sikere.

Több ízben jelentették már, hogy az *Egységspárt* kebelében: *Schandl* Károly dr., *Temesváry* Imre, *Csizmadia* András, *Farkas* Elemér és sokorópátkai *Szabó* István részvételével bizottság alakult, mely a földreformmal kapcsolatos panaszok megvizsgálásával és sürgős orvoslásával foglalkozott. E bizottság egyhangulag magáévá tette azt az álláspontot, hogy a földreformföldek évi törlesztő részleteit egyharmaddal le kell szállítani. A bizottság erre megtette előterjesztését a kormányhoz. Közben, mint a kisemberek érdekeinek hivatott öre, a „*Falu*” Országos Földművelésügyi szövetség is állást foglalt a földreform-földek évi törlesztő részleteinek csökkentése mellett és — mint már hírül adtuk — határozatát táviratilag juttatta el a földművelésügyi miniszterhez.

A kisgazdaképviselők és a Faluszövetség együttes és erőteljes akciója hamarosan döntő sikert aratott. Ugyanis december hó 17-én, a képviselőház ülésén. *Wekerle* Sándor pénzügyminiszter bejelentette, hogy a földreform-földek ügyében a legközelebbi időben megtörténik a rendezés, még pedig az évi törlesztő részleteknek egyharmadával való csökkentése alapján.

A képviselőház december hó 17-iki üléséről az alábbi részletes beszámolót közöljük:

Az interpellációk során *Temesváry* Imre tette szavá a földhözjuttatottak nehéz helyzetét.

Temesváry Imre beszéde.

— A magyar mezőgazdasági népesség helyzete — mondotta többek közt — igen nagy mértékben megromlott. Különösen súlyos azoknak a helyzete, akiknek a mezőgazdasági termények értékesítése után nemcsak megélhetésükről kell gondoskodniuk, hanem esetleg adósságuk kamatát vagy törlesztését is abból kell fizetniük. De még súlyosabb annak a sok ezer szerencsétlen, szegény embernek helyzete, akiket a törvényhozás földbirtokreformtörvény útján földhöz juttatott. Ezeknek a szegény embereknek tudvalevőleg semmi anyagi erejük nem volt, ennél fogva a törvényhozás gondoskodni kívánt arról, hogy lehetőleg kedvező és egyenlő fizetési feltételek mellett hosszú-hosszú esztendőkn keresztül törleszthessék a nekik juttatott föld vételárát.

— A juttatott földek vételárai az akkori viszonyokhoz mérten, igen méltányosan voltak megállapítva, sőt kimondatott, hogy 240 pengőnél alacsonyabb összegben és 1500 pengőnél magasabb összegben nem lehet a mezőgazdasági művelésre alkalmas szántóföldek vételárát megállapítani. A legelőterületekre nézve pedig azt mondotta ki a törvény, hogy 120 pengőnél kevesebb és 600 pengőnél magasabb összegben nem lehet megállapítani a vételárakat. Ezt a vételárát a földhözjuttatott 5,4 százalékos annuitással (évi törlesztéssel) 52 esztendő alatt törleszti. A buzaértékben megállapított vételáraknál minden métermázsza buza 27.60 pengőben, minden métermázsza rozs 22.30 pengőben és az árpa 20.90 pengőben volt megállapítva. Ezek a megállapítások 1928-ban a normális terményáraknál jóval alacsonyabbak voltak.

— Sajnos azonban, már az 1929. év végén, amidőn a mezőgazdasági termények piaci ára nagymértékben aláhanyatlott, ezek a szegény emberek kétségbeesve panaszokdakt, hogy a földjeiken termelt mezőgazdasági termények értékesítési árából nem képesek az évi annuitást megfizetni. Ezen súlyos helyzet hatása alatt fordultunk meg a mult év végén pártunk részéről a kormányhoz azzal a kéréssel, hogy ezen nehéz kérdés orvoslása tekintetében kövessen el minden lehetőt. A kormány erre még a folyó év június havában a 27.60 pengőben megállapított buza értékét 22 pengőre, a rozsra 22.30 pengős árárt 15 pengőre, az árpa 20.90 pengős árárt szintén 15 pengőre mérsékelte az átszámítás alapján. Ez a kedvezményes tőkében 7 millió pengőt tett ki. Ezenkívül a helyszínére kiküldött bizottságok után vizsgálta meg a kormány a beérkezett panaszokat és ezeknek a vizsgálatoknak eredményeként tekintélyes leszállításokat eszközölt a kiosztott földek eredeti vételárán. Ezek a leszállítások 5 százaléktól egész 30 százalékgig terjednek.

— Ennek ellenére azonban a mezőgazdasági termények árának további süllyedése azt mutatja, hogy a rendkívül szegény földmunkásnép a már alacsonyabb értékben megállapított vételártörlesztést sem képes a mezőgazdasági termények mai értéke mellett megfizetni. A pártunk részéről kiküldött bizottság ezt a kérdést állandóan figyelemmel kísérte és a hozzá beérkezett számtalan panasz átvizsgálása után engem bizott meg azzal, hogy forduljak a pénzügyminiszter urhoz azzal a kérdéssel, hogy vajon szándékozik-e olyan intézkedéseket tenni, amelyek lehetővé tennék, hogy addig is, — amíg a mezőgazdasági termények áraiban emelkedés állama be — az évi törlesztési részleteket bizonyos mértékben leszállítsanak, illetőleg arányba hozzák a tényleg kialakult mezőgazdasági árakkal.

— De a teljes tárgyilagosság és igazságérzetem kívánja annak kijelentését is, hogy a bizottsághoz beérkezett számtalan kérelem között igen sok olyant találtunk, amely nem felel a százszázalékos igazságot. Tapasztaltuk azt, hogy a földhözjuttatottaknak egy igen nagy része minden erejét megfeszítette, hogy eleget tehessen fizetési kötelezettségének, míg egy részük tekintélyes másik része, hivatkozván arra, hogy a földeknek törlesztési ára, illetve az annuitás olyan magas a mai terményárakhoz képest, hogy azt teljes egészében úgy sem képes megfizetni, tehát egyáltalában egy fillért sem fizetett, sem az idén, sem pedig az előző esztendőben.

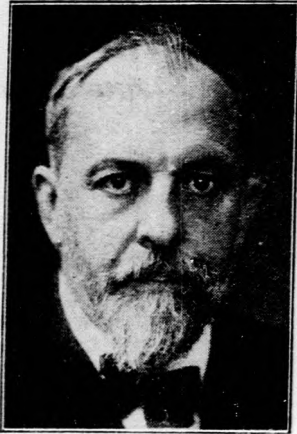
— Itt tehát meg kell különböztetnünk azokat, akikben megvan a fizetési készség, vannak azonban olyanok is, akikben egyáltalán nincsen meg a fizetési készség, annak ellenére, hogy ők is képesek lettek volna valamit fizetni. Ezeket tehát nem tudom azok közé sorozni, akik megérdemlik azt, hogy a vételárból, illetve törlesztési árból részükre engedményeket tegyünk. Én tehát nem akarom védelemben venni azokat, akiknél a fizetési készség teljesen hiányzik. Azokat a tisztességes, becsületes embereket azonban, akik minden igyekezetükkel meg akarják menteni gyermekeik részére ezeket a kiosztott birtokokat és akik többségben is vannak és akik mindenkor rendszeresen eleget is akartak tenni fizetési kötelezettségüknek, csak a mai terményárak mellett nem képesek annak teljes mértékben eleget tenni, ezeket védem és ezeknek érdekében kérem a pénzügyminiszter urat, kövessen el mindent, hogy lehetőleg tegyék ezeknek a szegény embereknek, hogy földjeiket megarthassák.

Wekerle Sándor pénzügyminiszter válasza.

Ezután *Wekerle* Sándor pénzügyminiszter a következőket válaszolta:

— Az a gazdasági nehézség, amely az egész mezőgazdaságnál tapasztalható, természetesen ezeknél a jórészt törpebirtokosoknál, akik még jóformán meg sem melegedtek földjeiken, amikor ez a válság jött, szintén erősen befolyásolja a helyzetet, mert a csökkenő buzaárak és általában gabonaárak az ő számlájukban nagy eltolódást idéztek elő. Hibájukon kívül, a gazdasági helyzet változása folytán a legjobb hiszeműség mellett juttattak tehát olyan válságos helyzetbe, amelyből ma még nincs kivezető út. Ez a szempont vezetett bennünket ennek a kérdésnek tanulmányozásánál. De vezetett még egy másik szempont is. A földbirtokreform egyik alapelve volt, hogy földet csak ellenszolgáltatás ellenében lehet kapni és nem ingyen. Ezen az alapelven meg kell maradnunk. A magam részéről semmi szín alatt sem mennék bele olyan rendezésbe, amely ezt az alapelvet felborítaná és itt olyan reményeket is kelthetne, mintha konok nemfizetés révén a törvényes rendelkezésekkel ellentétben ingyen szerezhetné meg a földet az, aki nem teljesíti köteleességét és csak az fizet, aki a törvény szellemében jár el.

— Vannak izgatottak, akik az országot bejárják és azzal izgatják az embereket, hogy ne fizessenek, mert majd talán egy másik kormány úgy is el fogja engedni azokat a kötelezettségeket, amelyeket a törvény rájuk ró. Ez ellen nekünk a leghatározottabban állást kell foglalnunk. A kérdésnek az igazságos része elől azonban nem szabad elzárkóznunk. A helyzet az, hogy a jelenleg leromlott gazdasági viszonyok miatt egy jelentékeny rész a legjobb akarattal sem tud eleget tenni kötelezettségének. Mi ennek a logikai és szociális következménye? Az, hogy aránylagosan le kell szállítanunk az évi fizettségüket mindaddig,

Steeg szenátor, az új francia miniszterelnök, akinek kormánynyilatkozatát a francia kamara hét szótöbbséggel elfogadta.

amíg ez a romlott gazdasági helyzet tart. A helyzet javulásával lehet azután visszatérni ahhoz az alaphoz, amely abban az időben méltányos lesz. Ez a szempont vezeti a kormányt és van szerencsém itt bejelenteni, hogy ebben az irányban a legközelebbi időben megkezdődik a rendezés és tekintettel arra, hogy a termelés nem tisztán búzából és rozsból, hanem egyéb terményből is áll, a bizottsággal folytatott megbeszélés alapján ezt figyelembe véve, a járulékoknak egyharmadával való csökkentése lenne indokolt a jelenlegi viszonyok között.

— Ami azt a kérdést illeti, hogy azoknak az ügye, akik jóhiszeműségük ellenére sem tudták megfizetni hátralékaikat, miként rendezzessék, erre vonatkozólag szintén méltányos rendezést szándékozunk eszközölni. A rendezés kényege az, hogy a törvénynek az a rendelkezése, amely szerint a hátralékos díjakat, ha jól tudom, négy évi részletben pótlólag fizethetik meg, kiterjesztessék arra a gazdasági ére is, amely a romlott viszonyok folytán a bajokat okozta.

A Ház nagy megnyugvással vette tudomásul a miniszter válaszát.

„A magyar a világ egyik legtehetségesebb fajtája, de közgazdasági téren még sokat kell tanulnia.”

A budapesti királyi magyar Tudományegyetem közgazdasági tudományi kara december hó 17-én, ünnepélyes keretek között nyújtotta át Horthy Miklós Kormányzó Urnak az egyetem tiszteletbeli doktori oklevelét. Az ünnepség a királyi vár fogadótermében zajlott le s a díszes aktuson megjelent Klebelsberg Kunó gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter is. A Kormányzó Urat Teleki Pál gróf, a kar múlt évi dékánja, kérte fel a tiszteletbeli doktori oklevél elfogadására. Beszédében rámutatott a Kormányzó Ur történelmi szereplésére, amely a nemzet vezérévé és utmutatójává tette őt.

Horthy Miklós Kormányzó Ur válaszában örömet fejezte ki az egyetem jóleső figyelméért és hangsúlyozta, hogy átérzi a közgazdasági tudományok nagy gyakorlati jelentőségét.

— A közgazdasági élet egész berendezése — mondta többek közt — mindig az állami élet alapvető kérdése. Még sokkal nagyobb a közgazdasági tudományok fontossága ma, amidőn a közelmúlt háboru a maga romboló erejével megzavarta az egész világ és a termelés és fogyasztás régi egyensúlyát. Ma az egész vonalon a piacok igényével szemben nagyobb alkalmazkodásra, a termelés erőteljesebb észszerűsítésére és a kínálat, a kereskedelem nagyobb mozgékonyaságára, ügyességére és megbízhatóságára van szükség. Amint a háboruban nemcsak

a sorkatonaság harcolt, hanem a nagy néphadsereg, ugyan a világszerte folyó gazdasági küzdelemben nem csupán a szorosabb értelemben vett termelőknek, hanem az egész kereskedelemnek meg kell tennie a maga kötelességét. Még fokozottabb a jelentősége a közgazdasági tudományoknak nálunk. A Duna medencéjében nemcsak politikai, hanem a nép érdekeit érintő nehéz közgazdasági kérdések is megoldásra várnak. Hogy ebben a vonatkozásban is betölthessük hivatásunkat, ahhoz nem elég a magyar föld termelő ereje, a természeti kincsek, hanem a tudás fegyvereivel is fel kell vértézni magunkat. A magyar sok bizonyosságát adta annak, hogy a világ egyik legtehetségesebb fajtája, de a közgazdasági téren még sokat kell tanulnia.

— Áthatva a közgazdasági tudományok nagy fontosságától, mindent el akarok követni, hogy megfelelő légkört teremtsék a tudományok terjesztésére s a tudományos munka már elért eredményének minél szélesebb körű általánosítására. Ezzel a fogadalommal veszem át a közgazdaságtudományi kar diplomáját, melynek felajánlásáért meleg köszönetemet nyilvánítom.

A Kormányzó Ur beszéde után Schandl József dr. dékán ezen szavakkal nyújtotta át a Kormányzó Urnak az oklevelet: — Legmélyebb hódolattal nyujtom át Főméltóságodnak a tiszteletbeli doktori oklevelet. Köszönjük, hogy azt legkegyesebben elfogadni és ezzel ezt a reánk nézve mindig emlékeztető eseményt megengedni méltóztatott.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A képviselőház ülése.

A képviselőház december hó 16-iki, keddi ülésén tovább folytatták a takarékosági törvényjavaslat tárgyalását. Görgey István a tiszviselőkérdés kapcsán megállapította, hogy nagyon rossz szolgálatot tesznek az országnak azok, akik a tiszviselőket támogatják, mert hiszen ők képviselik a nemzet értelmiségének jelentékeny részét.

Ezen az ülésen egyébként Klein Antal és társai indítványt terjesztettek elő, melyben a takarékosági törvényjavaslat tárgyalására a nyolcórás ülések bevezetését kérik.

A december hó 17-iki, szerdai ülésen elfogadták Klein Antalnak a nyolcórás ülések bevezetésére vonatkozó indítványát, majd folytatták a takarékosági törvényjavaslat vitáját. Fábíán Béla beszédében arra utalt, hogy állandó mende-monda tárgya a fővárosban, hogy a népjóléti minisztériumban bizonyos pénzek eltűntek. Nem vall a népjóléti minisztérium tiszviselőinek szakértelmére, hogy a Mátravidéki Szanatórium építésére négy-millió pengő irányoztak el és már eddig is nyolc milliót használtak fel. Az építkezést Jendrassik volt népjóléti minisztériumi államtitkár vezeti. A rokkantak filléréiből dugsegélyeket kaptak népjóléti minisztériumi tiszviselők. Egy alkalommal a hadirokkantak számszámegyeiből adták ki a dugsegélyeket. A rokkantfelülvizsgálati kérvényeket elintézés végett kiadták a minisztérium tiszviselőinek. Negyven fillért kaptak minden felülvizsgálati kérvény elintézéséért a tiszviselők. Tizenötezer pengő kiutalt a rokkantellátási alaphól az anyalföldi és lipótmezei elmegyógyintézetek Fiat-autóira. A Vass József temetésére kiutalt összegből 18.000 pengő hiányzik. A tiszviselői segélyalaphól is hiányzik 18.000 pengő.

A pénzügyminiszter beszéde.

A következő szónok, Kun Béla, a Gyümölcsészszegszolgalmi Rt. ügyét teszi szóvá, majd Wekerle Sándor pénzügyminiszter válaszlát a vita folyamán elhangzott kijelentésekre. Legelsősorban Fábíán Béla beszédével foglalkozott és erőteljesen hangsúlyozta, hogy ha történetek visszaélések, azokat ki fogják vizsgálni és a legszigorubb megtorlásban részesülnek azok, akik ezeket a visszaéléseket elkövették. Ernst Sándor népjóléti miniszter a vadak egy részében már megindította a vizsgálatot, a többire vonatkozóan haladéktalanul megindítja, mert a kormány semmiféle visszaélést palástolni nem akar és senkit sem fog elronni a megtorlás elől. Ezután a miniszter a takarékosági javaslat tárgyalása során elhangzott megjegyzésekre válaszolt. Felsorolta mindazokat az adókönyvitéseket, melyeket a

kormány az elmúlt évek során tett. A földadót 25 százalékról 20 százalékra csökkentették — mondotta. — A házadó kulcsát leszállítottuk. A jövedelmi adónál félmillió pengővel csökkentettük a bevételeket. A késedelmi kamatokat a kisadósoknál 12 százalékról 6 százalékra szállítottuk le. Az alkalmazottak kereseti adópótlékát 3 százalékról 1 százalékra, a behajtási illetéket 4,6 százalékról 3,5 százalékra, a szolgálati szerződés-illetéket 1,5 százalékról 0,5 százalékra szállítottuk le. Az állatforgalmi adót megszüntítettük. Megszüntettük a segéd nélkül dolgozó iparosok forgalmi adóját. A fenyűzési adónál, a forgalmi adó átányozásánál lényeges engedményeket tettünk és súlyos milliókat tesz ki az az összeg, amelyet adóvisszatérítés címén fizettünk ki azért, hogy a külföldi versenyképességet iparunknál és kereskedelmünkönél növeljük.

— Nem lehet kecsinyelni azt a 45 millió pengőt sem, amelyek lefaragását terve vettük a költségvetésben. Nekünk lehetőleg mindent el kell követni az államháztartás egyensúlyának biztosítására, nehogy alkalmat adjunk ellenségeinknek arra, hogy kihasználják ezt a körülményt hitelrontásra.

Ezután a miniszter utalt arra, hogy amikor a győző állatok közül többen nem tudtak kölcsönt kapni, óriási siker az, hogy ez az ország meg tudja szerezni. Ez bizonyítja azt, hogy a külföld még mindig jobban bízik ennek az országnak gazdasági erejében, mint azok, akik itt a gazdasági bajokról sőtöt képet festenek csak azért, hogy aztán politikailag kihasználhassák.

— Ne legyünk kishűtiek — folytatta a pénzügyminiszter. — A gazdasági bajok sem az ország talajából nőttek ki, hanem világgjelenségek. Ne napi események után ítéljük meg a jelenségeket, hanem hosszabb összefüggésben, és akkor kedvező tünetnek fogják találni, hogy a betétek hosszabb ideig tartó visszaesés után újból erősen emelkednek. Kereskedelmi mérlegünk egyensúlyának helyreállítása volt a legnagyobb probléma, mikor miniszter lettem. Ma helyre van állítva az egyensúly és a mérleg ebben az évben 50—60 millióval aktív.

— Egyesek vita tárgyává tették, hogy egyáltalán nem alkalmas az az adónem, amely a törvényjavaslatban van (a kereseti adó pótlékolása) és e helyett más adónemet ajánlottak. A mezőgazdaság nagy nehézségekkel küzd és annak adóterheit semmilyen körülmények között nem vagyok hajlandó növelni. Nem vagyok elviselhetetlen terheket ró ez a javaslat a fixfizetésű alkalmazottakra. Aki azt hirdeti, hogy a 160 pengős havifizetésnél az egy pengő adó elviselhetetlen, az demagógiát hirdet! A létminimum 1350 pengő évi fizetés. Azokon a vidékeken, ahol a rozs terem és nem buza, egy százholdas birtokosnak sincs ekkora tiszta jövedelme, pedig az a birtokos a saját magáé és családja munkáját viszi be egy éven keresztül. Amíg ezeknek nem tudom adómentességüket biztosítani, addig nem tudom a létminimumot felemelni és bárhogy szeretném, nem tudok ekkora minimumot megállapítani, mint Németország és Anglia.

A pénzügyminiszter beszéde után a javaslatot általánosságban és részleteiben elfogadták, majd áttértek az interpellációkra. Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter Beck Lajos interpellációjára válaszolt az állami színházak ügyében; Wekerle Sándor pénzügyminiszter Temesváry Imrénének a földhözjuttatottak megsegítése ügyében. (Ezzel lapunk más helyén számolunk be. A szerkesztő.) Ötvös Lajos a benzinkartel tulkapásait tette szóvá, mire Bud János miniszter kijelentette, hogy a kartel-törvény rövidesen megoldja ezt a kérdést is.

A december hó 18-iki, csütörtöki ülésen Zsitvay Tibor igazságügyminiszter beterveztette a karteltörvényjavaslatot, majd a képviselőválasztási törvény módosításáról szóló törvényjavaslatot tárgyalta. F. Szabó Géza ismertette a javaslatot, mely a takarékpénztárakat szolgálja, amennyiben a népszámlálás évében a népszámláló biztosok végzik a választói nérvizsgétek összeállítását is. A vita végén Scitovszky Béla helyügyminiszter szólalt fel és hangsúlyozta, hogy a javaslat kizárólag célszerűségi és takarékpénztári célokat szolgál. A Ház a javaslatot általánosságban és részleteiben elfogadta.

A december hó 19-iki, pénteki ülésen Bethlen István gróf miniszterelnök válaszolt azokra a vádakra, melyeket Fábíán Béla a népjóléti minisztériummal kapcsolatban felhozott. A miniszterelnök megállapította, hogy a vádak elhanyagolása előtt már maga a minisztérium, sőt a számszék is megindította a belső vizsgálatot. A mátravideki szanatórium azért került földre, mint amennyire előtrányozták, mert időközben a munkabérek negyvenyolc százalékkal emelkedtek, másrészt az eredeti tervekben változásokat kellett tenni. Jendrassik volt államtitkár Vass József maga szolgáltatta fel az építkezések vállalására. A rokkantak felülvizsgálati kérvényeinek elintézése sürgős volt, tehát külön munka is szükségessé vált. Ezt a külön munkát megfizették, de nem a rokkantellátási alapról, hanem a költségvetésbe felvett összegből. A rokkantalap hiányára

Mindenki tudja,

hogy őt világrézsben
elismert

hangszer

gyártmányait saját gyárából közvetlenül szállítja bevének.

Ingyen 60
oldalas fő-
árjegyzék.

MEINEL & HEROLD

Budapest, IX/462. Üllői-ut 19.

Fiókület:
Budapest,
VII, Erzsébet
körút 29.
Royal Or-
feum mellett

és a Fiat-autókra vonatkozó kijelentések nem felelnek meg a valóságnak. Az sem áll, hogy 18.000 pengő hiányzik a Vass József temetésére fordított pénzből. Az állami számszék mindenestre teljes világosságot derít majd az ügyekre. A vizsgálatban résztvesz Vargha Imre államtitkár is és amennyiben fegyelmi vizsgálat szüksége forog fenn, haladéktalanul meg fogja indítani. Bizonyos szabálytalanságok történtek, de visszatekintések semmiesetre sem. Végül a miniszterelnök erőteljesen tiltakozott az ellen, hogy nem kell kritikával fogadott értesülések alapján tisztességes és becsületes tisztviselők ellen könnyelműen vádakat hangoztatni el a Házban.

A Ház a miniszterelnök kijelentéseit tudomásul vette. Ezután Györki Imre szocialista képviselő azt indítványozta, hogy vizsgálóbizottságot küldjenek ki a „Magyarság” által közölt telepléző levelek ügyében. Bethlen István gróf miniszterelnök válaszában kijelentette, nyomban felszólítja az igazságügyminisztert, hogy az ügyesség révén tegye vizsgálat tárgyává ezeket az ügyeket. Lehetetlennek tartja ugyanis, hogy az ország parlamenti pártja felett vádakat hangoztatni el és ezek ne tisztázassanak hivatalos helyről is.

A Ház óriási tapssal fogadta a miniszterelnök bejelentését. Csupán a szociáldemokraták maradtak némák e nem várt fordulatra.

A december hó 23-iki, keddi formális ülésen a Ház üléseit elnapolták január hó 10-ig.

Az új külügyminiszter ünneplése.

Az Egységspárt december hó 17-én üdvözölte a párt klubhelyiségében Károlyi Gyula gróf külügyminisztert. Pesthy Pálnak, az Egységspárt elnökének üdvözlő szavaira Károlyi Gyula gróf külügyminiszter válaszolt néhány köszönő szóval.

A pártvacsorán Láng Boldizsár báró köszöntötte fel Károlyi Gyula gróf külügyminisztert, mire Károlyi Gyula gróf hangszólta, hogy Bethlen István gróf miniszterelnök és Walkó Lajos volt külügyminiszter utját akarja követni a jövőben. Törekvéseink, igazunk elnyerésére és sérelmeink orvoslására mindig békés eszközök felhasználásával törekszünk. Hovatovább már az egész művelt világ közvéleménye kezdi belátni, hogy annak a végtelenül nehéz gazdasági válságnak, amelynek következményei politikai és társadalmi téren és minden téren nyomom követhetők, legfőbb oka az a helyzet, amelyet az erőteljes és erőszakos intézmények és intézkedések hoztak létre és tartanak fenn. Az országok közti politikai ellentétek fenntartása mást nem eredményezhet, mint általános elkeseredést és elégtelenséget a népek millióiban. Ugy látom, a külföldön is kezdik ezt jobban észrevenni, de sokan vannak, akik annak ellenére, hogy látják a veszedelmeket, félnek az orvoslástól, nem mernek hozzájárulni a gyökeres megoldáshoz. Már pedig azt tartom, hogy az a biztos veszedelem, amely a mai állapotok erőszakos fenntartásával bekövetkeznék, sokkal nagyobb, mint azok a nehézségek, amelyek az egészséges kibontakozást esetleg hátráltatnák. A fennálló nehézségek azonban nem elkedvetlenítő, hanem sarkaló hatásúak.

A külügyminisztert nagy ünneplésben részesítette a párt.

Leszállítják a képviselők fizetését.

A képviselőház elnöke által a képviselői illetmények leszállítása tárgyában összehívott pártközi értekezlet megjelent tagjai egyértelműleg kimondták: 1. hogy a képviselői illetmények leszállítását nemcsak pénzügyi, de főleg erkölcsi szempontok alapján indokoltnak tartják és felkérlik a képviselőház elnökét, hogy a kérdés letárgyalása céljából a képviselőház gazdasági bizottságát hívja össze és annak jelentését terjesztse a képviselőház elé; 2. hogy a gazdasági bizottság által tetsékes megmondolással tárgyává a választott tisztviselők illetményeinek revízió alá vétele is. Elterjedt hírek szerint a képviselői fizetéseket 12 és fél százalékkal fogják leszállítani.

KÜLPOLITIKAI KRÓNKA

Hogyan rabolják a földet az oláhok?

Sepsiszentgyörgy határából az oláhok legutóbb ezer-kétszáz holdat sajátítottak ki katonai gyakorlótér céljára. A kisajátításról külön törvényt is alkottak, amelynek végrehajtását most kezdték meg. A kisajátított föld kétszázhetven székely gazda tulajdona, akikkel a napokban kezdett tárgyalást az oláh megbízott. A kisajátítás újabb katasztrófát jelent a koldus székely gazdákra, mert a holdanként negyvenezer lei értékű földért az oláhok mindössze csak háromezer leit fizetnek. Az oláh hatóságok ezzel az újabb merénnyel még csak jobban elkese-ritik az amagy is sokat szenvedett erdélyi magyarságot és tönkreteszik a koldusbotra jutott magyar földműve-eket.

A szovjet új terve.

Kornói jelentés arról ad hírt, hogy a népbiztosok ta-nácsa elfogadta a gabonahadjárat új tervét, amely abból a feltevésekből indul ki, hogy az ugynevezett „ötéves terv” végével befejezik a magángazdaságok „államosítását”. Az állami gazdaságok területét nyolcvankét százalékra emelik fel és a gabonával bevetett területet 75 millió hektárral növelik, az állami gazdaságok szolgálatában pedig 100 millió rubel értékű új mezőgazdasági gépeket állítanak. Mondanunk sem kell, hogy ez a terv ép úgy meg fog bukni, mint a szovjet egyéb kísérletezései, amelyek a szerencsétlen orosz nép vagyonának és munkae-rejének kizsákmányolásán alapulnak s amelyek eddig is kiáltó bizonyítékát odták a szovjet gazdaságrendszer tökéletes csődjének.

Az új francia kormány bemutatkozása.

Az új kormány az elmúlt héten mutatkozott be a parlamentben. A képviselőház és a szenátus ülését nagy érdeklődés előzte meg. A képviselőház padsorai zsufolásig megteltek. Steeg miniszterelnök felolvasta a kormány-nyilatkozatot, amely a parlamentáris munka és a rend, továbbá a béke fenntartását, a gazdasági válság enyhí-tését és a mezőgazdasági bajok orvoslását tűzi ki a kor-mány céljául. A megindult vita során számos felszólalás történt. Végül is hét szóval elfogadták a kormánynyilat-kozatot. A kormány igen csekély többsége mellett, nem lehet hosszúéletű.

Mussolini a békeszerződések tarthatatlanságáról.

A köztisztviselők fizetésének leszállításáról szóló javaslat szenátusi tárgyalásán Mussolini nagy beszédet mondott, amelyben előadta, hogy az olasz költségvetés 900 millió lírát kitevő deficitjének csökkentésére az olasz kormánynak olyan gazdasági politikát kell követnie, amely a társadalom minden rétegétől s így a közalkal-mozottaktól is áldozatot kíván. A munkanélküliség, az orosz dömping, a helytelen vámkorlátok, a fegyverkezés és a politikai bizonytalanság súlyos feladatok elé állítják

a kormányt. Kétségtelen, folytatta, hogy a békeszerződé-sek abban a formában, amelyben a háboru utáni szenved-élyektől fűtött időkben megkötötték őket, nem egyez-teszhetők össze a mai lelkiismerettel.

A szenátus egyhanguan fogadta el a javaslatot.

Angol író a magyar nemzetéről.

A magyar nemzetéről budapesti látogatása alapján érdekes és rokonszenves cikket ír Gwynn ismert angol író. Megállapítja, hogy a magyar nagy faji öntudattal bíró, nemesi szellemű nép, amely ma talán szabadabb, mint valaha, de rendkívül össze van zsufolva területileg és fel van háborodva, hogy testvéreinek egyharmadát alacsonyabb kulturájú népek uralma alá hajtották és pedig népszavazás nélkül. Az író Prágában is járt, ahol azt látta, hogy a csehek üldözik a német nyelvet, nincs bennük olyan szoros nemzeti érzés, mint a magyarban és csak a franciában látják a nagy barátot. Még a vendég-lőben is csak francia bort mérnek és a magyar bort nem engedik be. Jobban állna Európa békéje — állapítja meg az író — ha a nacionalizmus nem volna ilyen tultengő még a boros poharakban is.

MEZŐGAZDASÁG

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

Ujabb termesztési kísérletek szudáni füvel.

Irta: Surányi János.

A szudáni füvel az utóbbi öt évben nálunk folyt ki-sérletek eredménye röviden a következőkben foglalható össze:

A szudáni fü rövid tenyészidejű, egyényári szálas-takarmánynövény, mely jól bírja a szélsőséges, száraz éghajlatot és jöminőségű, minden állattal etethető ter-mést ad zölden és szárazon. Nagy sarjadzóképesége miatt 2-szer, korai vetés után esetleg háromszor is kaszálható. Nemesak kaszálót, hanem legelőt is nyújthat mindenfajta állatnak. Amint az amerikaiak is csak legelő-nek vetik a szudáni füvet, erre a célra — mint egy nyári legelő — nálunk is figyelembe jöhet. Vethető más-sodterménynek is, főként korán lekerülő takarmánynövé-nyek után. Ha az időjárás kedvező, még ilyen esetben is adhat 2 kaszálást, vagy 1 kaszálást és jó legelőt. Könnyen szárad, tehát a szénakészítés különös gondnal, ve-sződséggel nem jár.

A talaj minősége iránt nem közömbös; jó erőben levő középkötött talajokon adja a legjobb termést. Töze-ges talajon jól diszlik, sziktürő képessége is meglehető-s; míg száraz, sovány homokra legkevésbé való.

Április vége, május eleje előtt nem tanácsos vetni, mert a hideget nem szereti és hűvös időjárásban lassan fejlődik. Vetőmagjából gabonaszóróval egy kat. holdra 30—40 kg. szükséges. Takarmánynak a buga-hányás kezdetén kell kaszálni, mert így lesz aránylag jó minőség mellett legnagyobb a termés. Ezt a fejlődési fokot 8—10 hét alatt éri el. Ezt követően 5—6 hét alatt kaszálásra érdemes sarjut nevel. Rendes körülmények közt a szudáni fü magassága első kaszáláskor a 125 cm.-t eléri, de jó talajokon a 1½ métert is meghaladja.

Átlagos termése a sarju beszámítása nélkül, zölden kb. 120—140, szénává szárítva pedig kb. 35 mm. Jobb viszonyok közt szénatermése a sarjuval együtt 50—70 mm. is lehet, ami 170—230 mm. zöldtermésnek felel meg.

Magtermő képessége, az eddigi tapasztalatok szerint, meglehetősen jó; magját 3—4 hónap alatt érleli meg, a magtermés mennyisége pedig 1 kat. holdon, kedvező vi-szonyok közt, a 8 mm-át is eléri. Ha az időjárás kedvező, azaz az ősz hosszú, akkor a sarjun is termesztethető mag.

Borszivattyúk, bortömlők, borszűrők,

egybeszótt seprőprézsák, a bor kezeléséhez és forgalomba hozásához szükséges összes anyagok és eszközök. Kéniap, csapok, palackok, parafadugók, címkék stb.

CÍFKA JÓZSEF

pincegazdasági cikkek

Budapest, V, Vilmos császár-ut 48. sz.

Telefonszám: Automata 228—92.

Komposztrágya készítéséről.

Irta: Villax Ödön.

A gazdaságban sok olyan hulladékanyag van, melyet már semmire sem használhatunk. Ha ezeket a hulladékanyagokat szerteszét hagyjuk heverni, azok egyfelől állandóan rendtelenné teszik majorságunkat, másfelől pedig azoknak legnagyobb része az idők folyamán elkorhad, megsemmisül. Pedig ezeknek a hulladékanyagoknak javarészből kitünő komposztrágya készíthető, mely a kertben, réten egyike lesz a legjobb trágyáknak. Ezért a gazdaságunkban összegyűlő minden olyan szerves hulladékanyagot, melyek az istállótrágyánál nehezebben korhadnak, lassabban érlelődnek, rakjunk külön össze és érleljük komposztrágyává. Fertőzött növényeket, vagy állati hullákat, továbbá gyommagvakat azonban sohasem használjunk komposztkészítésre. Az ilyen anyagokat egészsük el és a hamut keverjük a komposzt közé.

A komposztrágya leggyakoribb anyaga a falomb, udvari söpredék, fel nem etetett kukoricaszár, burgonyaszár, vér, szőr, kisebb hullák, fel nem magzott dudvás gyomok, stb. Ezeket az anyagokat az istállótrágyával együtt nem érlelhetjük, mert az istállótrágya már régen túlérett, vagy mint mondani szokás, apróra érett lenne, míg ezek az anyagok alig kezdenének korhadni. Ilyen állapotban pedig azoktól trágyahatás nem igen volna várható.

Az említett hulladékanyagokat az udvar valamelyik félreeső helyén, kb. 1,5—2 m széles, ugyanilyen magas és a szükség szerinti hosszúságban rakjuk össze. Lehetően a hely árnyékos legyen, hogy a telep ne száradjon ki. A kiszáradás meggátolására sokszor jó, ha ezeket az anyagokat nyirkos földdel, különösen jó erre a célra az erdei föld, rétegezve rakjuk. A föld tovább tartja magában a nedvességet s így komposztunk nem szárad egykönnyen ki. A komposzt öntözésére, ha szükséges, kútvizet használhatunk, de még jobb erre a célra a trágyalé. Hogy azután mikorra kész komposztunk, az teljesen a benne levő anyagok korhadási fokától függ. Nehezebben korhadó anyagokat sokszor 1—3 évig is kell érlelni s ilyenkor évenként egyszer az egész komposztrakást át kell rakunk. Könnyebben korhadó anyagokból viszont már 4—6 hónap múlva is jó komposztrágya lehet. Ha a komposztrakás belsejét megnézzük és az abban levő szerves anyagok annyira elkorhadtak, hogy azok érintésre könnyen szétmállanak, esetleg mikor már a bennük levő szerves anyagok fel sem ismerhetők, a komposzt kész, az trágyázásra azonnal felhasználható. A komposztból trágyázásra, annak milyensége szerint, kat. holdankint 10—15 szekérnyi mennyiséget számíthatunk.

Az ujszülött borju ápolása.

Az ujszülött borju első létfeltétele, hogy levegőhöz jusson. Nem ritkán egy és más okokból a világra jött borju nem lélegzik. Ezen esetben az orr- és szájüreg kitisztítása, a nyelv húzogatása, a fejnek hideg vízzel való leöntése, vagy a mellkasnak hidegvizes ruhával való csapdosása kiváltja a lélegzési ingert.

Másodszorban arra fordítsuk figyelmünket, hogy a köldökcsonkon keresztül fertőző baktériumok az ujszülött szervezetébe ne jussanak. Ennek veszélye igen nagy. Hiszen az almon, az istálló berendezési tárgyain, az ápolók kezein milliószámra tenyésznek a bacillusok, melyek geny és evvöröség, vérhas, stb. betegségek tünetei közt könnyen elpusztíthatják a gyenge borjut. A fertőzés kapuja legtöbbször a be nem száradt köldökcsonk. Ezért a leg- radikálisabb óvintézkedés lenne a köldökcsonknak vékony, baktériummentes fonállal való lektése. Minthogy azonban a szülésnél jelenlevő egyén kezei sohasem teljesen tiszták, jobb, ha a lektéstől eltekintünk és inkább a négy lábra állított borju köldökcsonkját 1—2 percig szélesnyaku, jódtinktúrát tartalmazó üvegen fűrésztjük és az-

Megkezdődött a sí-szezon.

után fakátránnyal bekenjük. Emellett természetesen indokolt az alomnak és a borjukereceknek tisztántartására is nagy súlyt helyezni.

A legtöbb téhen a tiszta almon elébe tett borjut erőlyes nyelvcsapkodásokkal letisztítja. Ha erre az ösztön-szerű hajlandóság a téhenben hiányozna, vagy a téhen tudógümökörös lenne s így félt, hogy nyálával vagy lehelletével az ujszülöttet fertőzhetné, a leszáritást az ápolónak kell végeznie egy posztódarab vagy finom szénából készült csutak segítségével.

Nemsokára (1/4—1/2 óra múlva) már az ujszülött próbál felállni. Ekkor eljött az ideje annak, hogy első táplálékát, a főcstejet magához vegye.

A főcstej különleges alkatelemeket, 15% fehérjét, 3% zsírt, 3% tejcukrot és 1—2% hamut magában tartalmazó, sárgás vagy barnássárga, esetleg vörössárga színű, keserűen sós ízű, erős szaga, nyálkás, folyadék. Felforralás-kor összefut. Gyengén hashajtó hatása. Nagy fehérje-tartalmánál fogva igen tápláló anyag.

Mindazáltal ne engedjük meg, hogy a borju a tögyből kiömlő első tejsugarakat is lenyelje, mert ezek temérdek, a fiatal szervezetre vesztőző baktériumot tartalmaznak. Ezért az első sugarakat fejjük ki, majd igen alaposan mossuk meg a tögyet és csak azután bocsássuk oda az ujszülött borjut.

Ha a bélszurok 6 órán belül nem távozik a borju vég-beléből, akkor az ujszülött étvágytalan lesz és kólikás hasfájdalmakat mutat. Ezen esetben langyos beöntések (klyster) vagy szappan-végbélkupok jó szolgálatokat tesznek.

Apró jó tanácsok.

A traktorok, mint szántógépek már eléggé elterjedtek a kisebb gazdaságokban is. Természetes dolog, hogy ezek a vetőszántáson kívül széleskörű alkalmazást találnak az őszi mélyszántások végzésénél is. Az éjjeli fagyveszélyekre való tekintettel azonban a traktorokból éjjelre mindig ki kell bocsátani a vizet, mert ha ezt elmulasztjuk és a bennük levő víz jéggé fagy, akkor a gépek tönkre is mehetnek.

A téli takarmányozást akkor intézzük helyesen, ha pontosan felmérjük, hogy mennyi takarmány etethető fel a télen. azután ennek megfelelőleg megállapítjuk a napi adagokat. Így már a tél elején tisztába jövünk azzal, hogy mily beosztással kell élnünk, hogy — készleteinket gazdaságosan felhasználva — állatainkat szépen kiteleltethessük.

A magyar falu népe és a széchenyista ifjuság.

A kilencszáz éves elején külföldi mintára a magyar társadalom is forrongásnak indult. A szociális eszméiránylatok különböző társadalmi osztályoknál más és más irányu eltolódást okoztak és akkor indult el a magyar munkásság a szociáldemokrácia örvényén a nemzetköziség felé. A magyar középosztály, amely az évszázadok folyamán a magyar falvakból nőtt ki és képezte a természetes őstalajt, tétovázva állt a nagy forrongásban, mert nem tudta, hogy merre forduljon, merre keresse támaszt és társait.

Ebben a tétova helyzetben az egyetemi ifjuság egy része helyes ítélőképességgel meglátta és felismerte a teendőket, mert a jövődó magyar középosztályt, az egyetemi és főiskolai ifjuságot vissza igyekezett vezetni őseredeti helyére, a magyar falvak közé és megismertetni egymással a két társadalmi osztályt, hogy meglássák egymás bajait, megbeszéljék kívánságait, panaszait és közös összefogással együtt dolgozzanak a magyar föld szebb jövődjéért.

1905. november hó 25-én, egy negyedszázaddal ezelőtt, gyűlt össze az akkori egyetemi ifjuság egyik vezére, *Schandl* Károly vezetése alatt kétszáz ifju, akik megalakították az *Országos Széchenyi Szövetséget*. A legnagyobb magyar nevével viseli ez új szövetség és a magyar történelem legréalizábilisabb gazdaságpolitikusának, Széchenyi Istvánnak ígét valjára és igyekezik az életben megvalósítani. Gazdasági és egyben politikai elveik gyűjteménye a székesztendő *Hitel*, Széchenyi István legnagyobb munkája. Ennek gazdasági programja jó részben még napjainkban sem valósult meg és a mai gazdaságpolitikusaik minden nagyszabású elgondolása ebből a könyvből sarjad ki.

Az új szövetség és lelkes, fiatal tagjai céltudatosan fordultak a magyar falu felé. Elindultak megkeresni az utat a magyar falu népének felé és ez sikerült is. Mert amikor szóvirágokat hirdető, lélekfubar agitátorok járták a falvakat és igyekeztek annak népet elbódítani, félrevezetni, a széchenyista ifjuság a maga lelkesedésével és igaz hitével csak őszinteséget és igazságot hirdetett. És ezzel nyerték meg a csatát. Mert a magyar ember nyugodt higgadságu böles ítélőképességét csak pillanatokra homályosíthatja el a nagyhangú igéreték áradata, de rövidesen meglátja, hogy melyik mőgött rejtezőik az igaz szív és magyar lélek. Vasárnaponként, amikor a tanulás engedte, nem pihentek a széchenyista ifjak, hanem ellátogattak a falvakba, összegyűjtötték az embereket és elmondták a világ folyását, beszámoltak tapasztalataikról és megosztották tanulmányaik kincsét a legegyszerűbb emberekkel is. De nemcsak tanítottak, hanem tanultak is. Mert a könyvekben foglalt tanulságok még nem jelentik az egész életet, ezt még alá kell támasztani a tapasztalok vasgerendáival is.

Az első széchenyista nemzedék ma már alkotó évei teljében, vezető polcon áll. Mai agrárpolitikánk csaknem valamennyi vezérterfia a *Széchenyi Szövetség* gárdájából kerüti ki, itt tanulták megismerni a magyar falu problémáit, bajait és nehéz viszonyait.

Az azóta eltelt negyedszázad alatt a szövetség szép fejlődésnek indult és megtartotta mindvégig képesulatát a magyar falu népével. Két évvel ezelőtt *negyvenöt előadást* tartottak a Szövetség tagjai különböző falvakban, az elmúlt télen pedig már *százharomat*. Már ez a nagy emelkedés is mutatja, hogy milyen szívesen és szeretettel fogadja a magyar falu népe a széchenyista előadókat. A széchenyisták pedig azzal igyekeztek meghálálni ezt a szeretetet, hogy minden meghívásnak eleget tettek, a legnagyobb télviz idején, hidegben, esőben, fagyban ellátogattak legtávolabb eső, legelhagyatottabb falvakba is és a legnehezebb és legszomorubb napokban igyekeztek vizsgálni, reménységet hirdetni és a bajban, nyomorúságban együtt érezni a falu népével. Az idei télen is elindultak a széchenyisták, felkeresik a falvakat, továbbra is megmaradnak a magyar nép önzetlen lelki jóbarátainak, akik sohasem fognak hazugságokat és üres szavakat hirdetni.

November havában ünnepelte az Országos Széchenyi Szövetség fennállásának negyedszázados jubileumát és az ünnepi diszközgyűlésen részt vettek a magyar falvak hivatalos szervezetei és szavakban is köszönetet mondtak a Szövetség huszonöt esztendő munkásságáért.

Az alapító széchenyisták elgondolásainak nagyszabású voltát igazolja az a tény is, hogy ez év augusztus havában tartott *brüsszeli nemzetközi diákkongresszuson* a Szövetség kiküldöttjének előadása a főiskolai ifjuság és a falu népének viszonyáról nemcsak érdeklődést keltett, de most érkezett jelentések szerint, *ép az előadásban ismertetett módosulatokon és a Széchenyi Szövetség munkájának mintájára Jugoszláviában és Romániában most indították meg az egyetemi ifjuság hasonló megszervezését*. Ez is igazolja, hogy a Széchenyi Szövetség alapító nemcsak magyar, de nemzetközi viszonylatban is értékes munka elgondolói és megteremtői voltak.

A negyedszázad munkája ma már erős és elszakíthatatlan szálakkal fűzi a Széchenyi Szövetséget a magyar faluhoz és annak népéhez. Adja Isten, hogy ez a szeretetteljes viszony az elkövetkező negyedszázadban csak erősebbé váljon és a magyar falu népe fogadja a jövőben is ugyanolyan szeretettel a széchenyista ifjuságot, mint amilyen önzetlen odaadással és lelkesedéssel ez végzi fáradságos és sok lemondást kívánó munkáját.

(V. L.)

Látogatás a szentlőrinci téli gazdasági iskolában.

Két hónappal ezelőtt, november hó 4-én kezdte meg működését a *Baranyaszentlőrinci m. kir. Horthy Miklós téli gazdasági iskola*. A hajnalpír színű hatalmas épület méltóságoslegesen emelkedik ki a pompás környezetből és a katonás rend, példás tisztaság valósággal meglepi azt, aki átlépi küszöbét.

Érdekel bennünket a földművelésügyi kormány eme új intézménye, kíváncsiak voltunk arra, hogy miként kovacsolják az előjövendő gazdák számára a tudomány, a felkészültség éles pallosát.

Az iskola részéről *Banke Antal* igazgató-tanár fogadott. Elmondotta, hogy az iskolának jelenleg *67 tanulója van, közülük 44 internatusi bentlakó*. Beszélgetésünk folyamán a következőket mondotta az igazgató:

Az iskola célja.

— Az iskola célja a tanulókat a gazdaság minden ágában alaposan kiképezni és ezzel képesíteni őket arra, hogy birtokuknak jövedelmezőségét a mai kor által megkívánt legmagasabb fokra emeljék. Az volna tehát *kivánatos, hogy első sorban olyan gazdái fjak jöjjenek az iskolába, akik nem bizonyítványért, hanem az életre akarnak tanulni, akik büszkék lesznek otthonukra, azt el nem hagyják, sőt visszatérve oda, még erősebben akarnak dolgozni azon a rögön, amelyet már dédapjuk is szántott- vetett s ami a fő — megbecsült.*

— A tanfolyamaink ideje a beiratkozástól a végbizonyítvány elnyeréséig két esztendő, amelyből azonban az elméleti oktatás csak a téli félévre (nov. 1-től márc. 31-ig): terjed és csak ez alatt az idő alatt látogatja a tanuló az iskolát. Tehát akkor, amidőn otthon kevés a gazdasági munka és viszont az ifjak elvonatnak a rájuk nézve káros szorakozásoktól, téltelenségtől és a munkátlanság helyeit hasznosan művelődnek.

— A tananyag felőleli elsősorban a mezőgazdasági szaktantárgyakat. Az *általános és részletes növénytermesztés, állattenyésztés, konyha- és gyümölcskertészet, szőlőművelés, borkezelés, apró jószágok tenyésztése, a gazdasági berendezés, becsléstan és számviteltan* szerepelnek a tanrendünkön, de foglalkozunk a közismereti tantárgyakkal is. Ilyenek: *a magyar nyelv és irodalom, gazdasági földrajz, kereskedelmi kapcsolatok, történelem, alkotmánytan, számtan, földmértan, vagy egészségstan* stb. Nagy gondot fordítunk a nemzetvédelmi előkészítésre is. A tanuló gyakorlatilag elsajátítják a háziipari munkákat, a *bognár-, seprő-, kefézőtő munkákat* stb. Ezeket a tárgyakat a *szakképzett mesteremberek tanítják*. Van az iskolának külön ifjusági gazdaköre is, amelynek keretében a fellépés bátorságát szerzik meg nyilvános szereplé-

seikhez.

— *A nyári félévekben a tanári testület tagjai a tanulókat otthonukban keresik fel, megtekintik a gazdaságukat, megbeszélik a családdal a helyes gazdasági elveket, irányítják és tanáccsal látják el őket.*

Ezután az igazgató vezetésével megtekintettük a hatalmas épületet és a parkszerűen kiképzett udvart, a mintegy három holdas növénykertet, ahol százharcminc ágyban a füvek, pillangós takarmánynövények, a gyümölcsfák, cserjék, díszfák piramisai, füzerei és a konyhakerti vetemények tengernyi sokasága foglal helyet. Az utóbbit az intézet gyűjteménytárában ismerjük meg és nem gvóztünk eleget csodálkozni a szép eredményeken.

Az internátus habféhér ágyai, mintaszerű berendezése, patikaszerű tisztasága, mind amellet bizonyít, hogy itt nemcsak hasznos ismereteket, de katonás rendet is tanul a bentlakó.

Hosszasan elbeszélgettünk Molnár Jenő magyarteleki, Deres József okorági, Strausz György hedrehelyi, Nyulas Vince, Mátyás Gyula helyesfai gazdaifjakkal, akiktől nagyon tanulságos dolgokat hallottunk. A belterjesebb gazdálkodás, vetésforgó, kereskedelmi ismeretek, már nem egészen ismeretlen fogalom előttünk.

Alkalmunk volt részt venni az intézet ifjusági gazda körének ülésén is. Itt meggyőződöttünk arról, hogy a fellépés bátorsága valóban drága kincs a mezőgazdaságnak, mert ezzel biztosíthatja magának helyét a társadalomban, de hasznát veheti a kereskedelemmel való kapcsolataiban is.

Mikor beléptünk e méreteiben hatalmas épületbe, komor fellegek gomolyogtak a fejünk felett. Most, hogy kiléptünk kapuján, mintha derülne és elvélve már egy-egy napsugár is áttör a fellegek tömegén. Szimbólumot látunk ebben. Érezzük azt a hatalmas erőt, melynek itt van a forrása ebben az épületben és hisszük, hogy a tudás, a hazaszeretet, *gerinces férfiakká fogja átformálni mindazokat, akik itt és nem a koszmák áporodott levegőjében töltik el ifjuságuk egy-két évének teli napjait.*

Banke Antal igazgató bucsuzásul még ezeket mondja:

— Hiszem, hogy jövőre már megháromszorozódik a tanulóink száma, mert a falu népe felfogja ismerni, hogy számára ez az iskola mit jelent.

Az újságíró úgy érzi, hogy sok értékes tapasztalattal távozik e helyről, vajjon mit fog érezni a sok-sok gazdaifju, akik e falak közül szertehordják az élet drága kincseit?

Várnai Ferenc.

Január elsejétől egyszerűsítik a törvénykezést.

A ujesztendő első napján lép életbe a *törvénykezést egyszerűsítését* célzó törvény. Az új törvény értelmében először is megszűnik az ítéletkihirdetésnek eddigi módja, amely szerint a bíróságok az ítéletet a magyar állam nevében hozták. Az új törvény szerint a bíróság ezentúl a Magyar Szent Korona nevében hoz ítéletet.

E külső változáson kívül az új törvény a perrendtartásban, továbbá a telekkönyvi jog terén is számos változtatást léptet életbe. Így ezentúl a tanulás nem lesz kereseti forrás, mert az ezer pengőn aluli perben, továbbá szegényjogos perben a kihallgatott tanu csak a megjelenésére szükséges utiköltség megtérítését igényelheti. Nagy változás történt az új törvény értelmében a házassági perekben is. A törvény ugyanis a válást igen megnehezíti. Ezentúl házasságvédőt kell kirendelni az ügyvédek közül, aki a tárgyaláson megjelenhet és felszólalhat, de fellebbezési joga nincsen; költségeit a felperes előlegezi, a pervesztes fél pedig mindig köteles megfizetni a házasságvédő költségeit is. Így minden válóperben lényegesen megrághat az eljárás. A hűtlen elhagyás esetén indított válópernél ezentúl nem elegendő a hűtlen-elhagyást igazoló községi bizonyítvány, hanem a királyi közjegyző által kiállított tanusítványt is mellékelni kell, amelyben a királyi közjegyző tanuvallomások alapján igazolja az el-

hagyást. A királyi közjegyző a tanukat kihallgatás után meg is esketi. Az új törvény értelmében a házassági perek tárgyalása és kihirdetése a nyilvánosság kizárásával történik, így elkerülhető lesz a botrányos válópörök nyilvánosság előtt való tárgyalása.

Fontos újítás a telekkönyvi jogban, hogy ezentúl a jelzálogjogot csak huszonöt pengőnél nagyobb követelés esetén lehet a telekkönyvbe feljegyezni. A törvény sok egyszerűsítést eszközöl a büntető igazságszolgáltatás terén is. Így például tettenérés alkalmával a tolvajt a királyi ügyészség elé kell állítani s az ügyészség a terhelhet nyomozás nélkül három hónapon belül a királyi törvényszék elé állíthatja akkor, ha könnyebb testisértésről, lopásról, továbbá orgazdaságról van szó.

A büntető igazságszolgáltatás terén tett egyszerűsítések a magyaránny bünyügyi költségek csökkentését célozzák; ezért például azok, akik hamis adatok alapján tesznek feljelentést, a bünyügyi eljárás költségeit megfizetni kötelesek. Érdekes a törvénynek az a rendelkezése, amely eltiltja a bírákat, ügyészeket és egyéb köztisztviselőket attól, hogy hivatali tiszttségük megszűnésétől számított három éven belül ügyfeleket képviseljenek az előtt a bíróság, vagy hatóság előtt, amelynél mint bíró, vagy mint tisztviselő működtek.

Zsitvay Tibor dr. igazságügyminiszter december hó 17-én rendeletet adott ki, amelyben szabályozza az új törvény életbeléptetéséhez szükséges intézkedéseket. A rendelet értelmében a járásbíróságok ezentúl mindazon vagyoni jogi perekben ítékeznek, melyek tárgyának értéke háromezer pengő meg nem halad. Az eddigi értékhatar kétezer pengő volt. Érdekes újítása a törvénynek, — amely a gazdáknak kedvez — hogy ha olyan terményt foglaltak le, melynek piaci, vagy tőzsdei ára van, az adósnak jogában áll a lefoglalt terményt száabdtkézből eladni a bírósági végrehajtó, vagy pedig a községi elöljáró közbejöttével. Ilyen esetekben az eladási ár a piaci vagy tőzsdei ár kilenctized részénél kevesebb nem lehet. Gazdák szempontjából fontos még az az új rendelkezés, amely szerint legkésőbb az árverés határvapját megelőző harmincadik napon az adós kérheti a lefoglalt ingatlanok birtokrészenkénti elárverezését. Bizonyos esetekben a birtokrészek egyes részeinek külön árverését is lehet kérni, ha a rész kihatva is használható.

A végrehajtási eljárásban is több egyszerűsítést léptetett életbe az új törvény. Így a végrehajtást szenvedő adós birtokában lévő ingóságokat nem lehet lefoglalni, akkor, ha a körülményekből minden bizonyítás nélkül is kétségtelenül meg lehet állapítani, hogy az ingóság nem a végrehajtást szenvedő adós tulajdona. Így nem lehet lefoglalni a közkönyvtárba, vagy gyűjteménybe tartozó könyvet, képet, műtárgyat vagy egyéb holtmit, ha az a közkönyvtár vagy gyűjtemény tulajdonát feltüntető bélyegzővel van ellátva.

A törvény fontos újításokat tartalmaz még a felelveteli ügyeknél is.

Magyar ember
magyar cégtől vásárol

minden hangszert,
melyet a legfinomabb minőségben és legolcsóbb árban

REMÉNYI MIHÁLY
hangszertelepe szállít.

Budapest, VI./29. Király-utca 58.

Kérje most megjelent új árjegyzékeket.

A falu panaszai és kívánságai az abonyi „falunapon.”

December hó 21-én nagyszabású falunapot rendezett a Faluszövetség a pestvármegyei Abonyi községben. A Faluszövetség részéről megjelentek Schandl Károly dr. ny. államtitkár, a Faluszövetség h. elnöke, Weis István dr. miniszteri tanácsos, a Faluszövetség igazgatója, Konez János dr., az Országos Jegyzőegyesület elnöke, Gesztelyi Nagy László, a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara igazgatója, Trocsányi Zoltán főszervező, Radnóti István, a Faluszövetség titkára, Valkó László, az OKH. titkára.

A Faluszövetség vezetőit a községházán Balhesz Károly főszolgabíró üdvözölte, majd a községháza előtti téren a helyi tüzoltóegyesület szerelési gyakorlatokat mutatott be, majd a levénte-, tüzoltó- és eserkészcsapatok Rudolf Ervin járási tennelvési felügyelő vezetésével a hősök emlékszobrára előtt tisztelgő elvonulást tartottak.

A falunappal kapcsolatos falufelújítási értekezlet az abonyi kulturházban, körülbelül ezer abonyi és környékbeli gazda, valamint a járás községeinek vezetői előtt Schandl Károly nagyjelentőségű beszéddel nyitotta meg. Ismertette a mai gazdasági helyzet okait és jelenségeit, türellemre, kitartásra hívta fel a tanya-világ népét. Általános helyesítés mellett jelentette be a Faluszövetségnek a falusi kisemberek megkönyvitése érdekében elért sikereit, így elsősorban azt, hogy a Faluszövetség közbenjárása a földbirtokreform folytán földhözjutott földművesek által fizetett járulékokat a kormány egyharmadára szállította le a súlyos gazdasági helyzetre való tekintettel. Majd azzal a kérdéssel foglalkozott előadásában, hogy meddig tarthat még a gazdasági válság? Mussolini azt mondta az olasz gazdáknak, hogy még három évig tart a válság. Minden nagyobb háború után átvizelkedik szenved a gazdasági élet, de a mostani válság végét pontosan meghatározni nem lehet. Mindenesetre a mélypontra jutunk. Minden jeli arra vall, hogy a túltermelés csökkenése után van. Szakemberek állapították meg legújabbban, hogy 50 éven belül gabonahiány fog elkövetkezni. A francia

állam kedvezményekben akarja részesíteni a középeurópai gabonát. Minden jel arra mutat, hogy az európai államok között a gazdasági megértés kezd urrá lenni. A Kelet felől fenyegető vesz ellen az európai államoknak összefogása segíthet győzelemre. Az orosz buzdumáing a belső élelmiszerhiány miatt máris megbukott, a szocializált mezőgazdasági termelés esője pedig küszöbön áll.

A Schandl Károly nagy tetszéssel fogadott beszéde után Konez János a falusi öntudatról, Gesztelyi Nagy László a tanya-gazdálkodásáról, Weis István a falufelújításról, Trocsányi Zoltán pedig a honfoglaló ősök gazdálkodásáról beszélt. A helybeli földműves közönség panaszait Kosztján István földbirtokos adta elő. Szívós Illés újszászi földműves a lecsapoló társulatok magas járulékait kifogásolta, amelyek például a Zagyva-rékási társulatnál 60 pengő évi összegre rúgnak. Fekete István kiscigazda azt kívánta, hogy az Abonyi vidéken termelt búzát tiszavidéki búzával minősítsék. A többi felszólalók különösen azt kifogásolták, hogy a tejhamisítással gyanúsított gazdáknak, ha a tejpróba alkalmával ártatlanságuk ki is derült, mégis meg kell fizetniük a tejvizsgálat 18—20 pengős összegét. Hasonló a helyzet a turóvizsgálatnál is és a vizsgálati díjak súlyos terheket jelentenek az illető gazdákra nézve. Igen erős felszólalások hangzottak el a kartellek ellen, különösen a műtrágyakartell ellen, amelyek egészségtelen ármegeállítást politikájuk következtében ma a legjobb gazdák is abbahagyták a műtrágyázást, mert az nem fizeti ki magát. A nagysikerű értekezlet Károly Béla gazdakör elnöknek szavával ért véget. A falunappal kapcsolatban szombati este Radnóti István, a Faluszövetség titkára tartott előadást a nemzetgazdasági falvak életéről vetített képek és mozgófilmek bemutatásával kíséretében.

Az abonyi falunap megrendezésében Balhesz Károly főszolgabíró, Kovács József esperes-plébános, Borsiczky Béla főjegyző, Skultéty István bíró, Garay Géza nyug. ezredes, Szabó József jegyző tevékenykedtek.

Megjelent a Gutenberg Nagy Lexikon első kötete.

Minden ország irodalmában esemény egy-egy új lexikon megjelenése, amely a tudomány akkori álláspontját újból összefoglalva, tájékoztatja az olvasóközönséget mindarról, ami a nagyvilágban a tudomány, technika, művészetek, irodalom terén történt. Különösen esemény azonban, hogy magyar nyelvű lexikon jelenik meg, mert kis népeknél még sokkal nagyobb jelentőségű minden összefoglaló munka, amely részletkérdéseket tárgyaló számos szakmunkát fölöslegessé tesz.

A Gutenberg Nagy Lexikon azonban egyébként is esemény volna a könyvpiacra úgy a tartalom kiválóságánál, mint elsőrendű kivételénél fogva. A kiadóhivatalnak sikerült a lexikon mellé felsorakoztatni a magyar tudományos és gyakorlati élet őtszáz kiválóságát, akik a lexikon megírásában résztvesznek. A munkatársak nem követik a hagyományos száraz, lexikális stílust, hanem arra törekednek, hogy a ma problémáit bekapcsolva, tudományos szempontból kifogástalan, de mégis közérthető és érdekes olvasmányt nyújtsanak.

Nagyon emeli a lexikon használhatóságát a számtalan szó-

vegközti ábra, a táblák és színes műmellékletek tömege, amelyekkel a szerkesztőség a szemléltető oktatás, modern követelményeknek igyekszik eleget tenni. Különösen érdekes újítása a könyvnek a szöveg közé elhelyezett kis színes illusztrációk egész sorozata. Kétségtelen, hogy egy-egy jó illusztráció sokkal többet mond a szemlélőnek, mint mégolyan hosszú leírás.

A lexikon szerkesztősége láthatólag igyekezett kidomborítani a magyar szempontokat. Az illusztrációk között gyakran látunk a Nemzeti Múzeum gazdag anyagából vett képeket, látjuk az „Agyagipar” címszónál színes képekben a magyar agyagiparművészet régi és új termékeit, valamint alig ismert, érdekes magyar vonatkozású dolgokat, mint például Ágnes királyné ruháját, mely ma egy svájci zárda tulajdona és III. András diptichonját Szent István és Szent Imre képeivel.

Mindent egybefoglalva, a Gutenberg Nagy Lexikon kitűnő kiállítással, tartalmával a magyar lexikonirodalom gazdagodását jelenti és ez a gazdagodás annál is jelentősebb, mert a lexikon ára a mai könyvárokhöz képest feltűnően olcsó.

SZELVÉNY.

Gutenberg Könyvkiadóvállalat R.-T.

Budapest, IV., Eskü-ut 3.

Megrendelem a Gutenberg Nagy Lexikont

- A. kiadás, félbörkötésben, havonta egy kötet P 8.90
könyvkereskedésünkben átvéve ;
B. kiadás, füzve kéthetenként egy füzet (kb. fél kötet) füzetenkint P 2.10
könyvkereskedésünkben átvéve.

Név

Állás, foglalkozás

Pontos cím

A kívánt módozatot szíveskedjék keresztel megjelölni.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

A Fiedler-féle lenipari vállalat és a gazdák.

Hírül adtuk, hogy a *Fiedler-féle lenipari érdekelttség* fizetési nehézségekbe jutott s ennek következtében a vállalat ellen az Ipari Jelzálogintézet zárlatot vezetett. A vállalat szanalása bizonyos mértékben a mezőgazdaságnak is érdeke, mert ez az egyetlen lenfeldolgozó gyárunk s ennek a bekapcsolásával vált lehetségessé a lentermelési akció bevezetése, valamint kereteinek kiszélesítése is. A vállalat ügyeinek a rendezését azonban megnehezíti bizonyos gazdaváltók ügye. Ezeket a váltókat a Fiedler-féle vállalat mint fedezeti váltókat kapta s azokat, hogy pénzhez jusson, *vidéki intézeteknél leszámitotta*. A váltók természetesen csak részben rendeződtek s amikor a vállalat nem tudta nagy ipari kölcsönének esedékes részletét fizetni, fizetés hiánya miatt óvásra kerültek. Most a körül folyik a vita, vajjon a váltókat aláíró gazdák felelősek-e a leszámitoltó bankkal szemben? Az ügybe beleavatkozott a *Dunántúli Mezőgazdasági Kamara* is. Komoly szempontok szólnak amellett, hogy ez a vitás kérdés megnyugtató megoldást nyerjen. Ugy a gazdák, mint az érdekelt pénzügyesek körében bíznak abban, hogy *ezt az ügyet a közhiteli szempontok számbavételével likvidálni*.

Hogyan lehetne segíteni a szőlőtermelés válságán?

A *Magyar Szőlőbirtokosok Országos Társaskörének* tagjai legutóbb *Erdélyi Aladár* országgyűlési képviselő elnöklésével népes értekezletet tartottak. *Vásárhelyi Zoltán* dr. nyug. h. államtitkár szerint a következő intézkedésekkel lehetne a szőlőgazdaság válságát megszüntetni: A belfogyasztás fokozása, a borfogyasztási adó eltörlése folytán, a Gyümölcsész-forgalmi Rt. monopóliumának megszüntetése, az állami akciók helyes irányba való terelése, a hegyközségi törvények végrehajtása és ezáltal a törvényes érdekképviselők kiépítése, a kis- és középszőlőbirtokosok termelési hitellel való ellátása, a borpárlatnak az emberi élvezetre szánt szeszestílnak és ecet készítésére való felhasználása, a pincészetkezleti szervezetek kibővítése, a borexport támogatása és a kereskedelmi szerződéseknél a szőlőgazdák érdekeinek fokozottabb védelme.

Szövetkezeti előadás.

V. *Totomianz* volt moszkvai egyetemi tanár, aki Oroszországból menekülve, a nyugati államokban fejt ki már esztendőket óta igen széleskörű irodalmi munkásságot, az elmúlt héten Budapesten előadást tartott: „A szövetkezet, mint a termelés és fogyasztás szabályozója” címen. Totomianz tanár rendkívül érdekesen mutatott rá a szövetkezeti mozgalom hatására, amelyet a társadalmi ellentétek kiegyenlítése körül fejt ki, bizonyította, hogy *egyedül a szövetkezet hozhatja közel a termelő és fogyasztó érdekeit, változza a szövetkezetek fejlődésének irányát és azt az erőt, amelyből a szövetkezeti eszme táplálkozik*. A rendkívül érdekes előadást *Balogh Elemér* dr., a Hangya vezérigazgatója köszönte meg.

A szesztermelés novemberben visszaesett.

A fogyasztási adó alá eső szesz termeléséről közzétett legújabb havi statisztikából kitérünk, hogy novemberben a szesztermelés az előző év novemberéhez képest, visszaesett. Tavaly novemberben ugyanis a szesztermelés 76.266 hl-et tett, míg az idén ugyanebben a hónapban 10.785 hl-el kevesebb, azaz 65.481 hl. volt. Ecetgyártásra is 244 hl-el kevesebbet igényeltek az idén novemberben, mint a múlt évben.

Az Országos Mezőgazdasági Kamara a bortermelők kívánásairól.

A szőlőgazdálkodás és bortermelés helyzetével foglalkozott legutóbb az *Országos Mezőgazdasági Kamara* szőlő- és borgazdasági osztálya, amely *Teleki József* gróft választotta elnökévé. *Baross Endre* dr. alelnök ismertette a szőlősgazdák helyzetét. Azzal kezdte, hogy a *magyar szőlőgazdaságba körülbelül 1,2 milliárd pengő van befektetve és ez a termelési ág 57 millió munkanapot nyújt*. A bortermelés problémája azon fordul, hogy sikerül-e a belföldi fogyasztást megfelelően emelni. A fogyasztás azonban csak úgy fokozható, ha a *borfogyasztási adót eltörlük, lehetővé tesszük a termelői általmentési engedmények könnyű megszerzését, végül a borkak nagyobb mennyiségben való felhasználását lepárolásra*. Így különösen a gyengébb borok volna felhasználhatók és értékesíthetők. A hegyközségi törvény végrehajtása is revíziót igényel, végül a szőlő- és borkészítési intézmények gazdagabb dotálása volna kívánatos, hogy céljaiknak megfelelőhessenek.

Az előterjesztés körül élénk vita indult meg, amelyben *Hoyos Miksa* gróf azt fejtegette, hogy a *szeszértékesítés mai helyzetében alig remélhető borból való jövedelmező szeszfőzés*. Egyébként a borpárlást csak kontingentálás útján lehet megoldani, nehogy a szesztermelés terén anarchia legyen urrá. — *Kossinszky Viktor* a kontingentálás alapján tartaná célszerűnek a gyenge borok lepárlását. — *Staub Elemér* a pincészetkezlet fejlesztését és segítségükkel a termelői hitel nyújtását, valamint a kínálat szabályozását és a típusbor előállítását tartaná szükségesnek. — *Diezenthly Dezső* kifejtette, hogy az 57 foknál magasabb szeszartalmu borpárlatok szeszipari felhasználását kell biztosítani, végül *Vásárhelyi Zoltán* a hegyközségi titkárok ügyének rendezését szorgalmazta.

Mezőgazdasági traktorkezelő tanfolyam Budapesten.

A földművelésügyi és kereskedelemügyi miniszter rendeletének megfelelően az *Országos Magyar Gazdasági Egyesület* legközelebbi traktorkezelői tanfolyama 1931 január 7-én kezdődik a M. kir. Állami Felsőipariskolán (Budapest, VIII., Népszínház-utca 8.). A tanfolyam célja, hogy megismertesse a traktorok működését, helyes kezelését, karbantartását és kihasználását s ezzel kapcsolatban az okszerű talajművelés alapvető ismereteit. A traktorokra vonatkozó tananyagot kívül *ismertetni fogják a cséplőgépek üzemi karbantartását és a vetőmagtisztító-gépek kezelését*. A tanfolyam időtartama husz tanítási nap, egész napi oktatással. Az oktatás előadásokból és gyakorlatokból áll. A tanfolyam hallgatója lehet minden 18-ik életévét betöltött egyén, aki a traktorok kezelésével, vagy vezetésével kíván foglalkozni. Sikeres vizsga után a hallgatók bizonyítványt kapnak. A jelentkezések levél formájában intézendők az OMGE titkári hivatalához (Budapest, IX., Köztelek-utca 8.), 15 pengő beiratási díj és tandíj egyidejű bekiüldésével. Jelentkezési határidő 1930 december 31.

Államtitkárrá nevezték ki a Mezőgazdasági Múzeum volt igazgatóját. A Kormányzó *Mayer János* földművelésügyi miniszter előterjesztésére *Paikert Alajos* miniszteri tanácsos címmel felruházott mezőgazdasági kísérleti főigazgatónak, a magyar királyi Mezőgazdasági Múzeum igazgatójának nyugalomba vonulása alkalmából az államtitkári címet adományozta. *Paikert Alajost* — mint hírül adtuk — I. *Fuad*, Egyiptom királya meghívta, hogy Kairóban mezőgazdasági múzeumot létesítsen magyar mintára.

Jegy nélkül nézhet mozielőadást

ha **PATHÉ BABY** vetítógépet vásárol!

PATHÉ BABY
vezérképviselő,
Budapest, VII., Akácfa-u. 6
Telefon: Józsefi 431—95

Könnyű kezelés, éghetetlen filmek.
Kapható minden fényképezési szaküzletben.
Kérjen árlapot és műsorjegyzéket.

Kiítüntetett mezőgazdasági eseléd. Mayer János földművelési miniszter pénztalonnal és oklevéllel tüntette ki Ursprung Pál hetvennyolc éves bakócai mezőgazdasági eselédet, aki ötven év óta teljesít szolgálatot Majláth György gróf nagybirtokos uradalmában. A jutalmat és kiítüntetést a járási főszolgabíró adta át Ursprung Pálnak szép ünnepség keretében.

A kalocsai és az egri érsek az inségesekért. Zichy Gyula gróf kalocsai érsek a napokban Kalocsa város polgármesteréhez levelet intézett, amelyben közölte, hogy a kalocsai szegények támogatására a karácsonyi ünnepek alkalmával az eddigi kiutalt adományokon kívül még két-száz köbméter fát és egy vagon búzát adományoz. Az érsek egyidejűleg Baja város szegényeinek ötven köbméter fát adományozott. — Szmracsányi Lajos dr. egri érsek, aki havonta állandóan nagy összeggel járult az inségesek felsegítéséhez, a karácsonyi ünnepek alkalmával az egri hadirokkantak számára négyszáz métermázsza tüzelőfát ajándékozott.

Küldöttség Bud Jánosnál a polgári Tisza-híd ügyében. A polgári Tisza-híd érdekében december hó 15-én népes küldöttség járt Bud János kereskedelmi miniszternél, amelyben Borsod vármegye közönségét vitéz Borbély-Maczkó Emil főispán, Bónis Aladár alispán, Bethlen Pál gróf felsőházi tag, Melczér László, Édes Antal, Putnoki Mór országgyűlési képviselők, Lukács Béla földbirtokos, Debrecen város közönségét Zöld József polgármester-helyettes, Miskolc város közönségét Rimóczi József dr. tanácsnok képviselte. A küldöttségben résztvett még több község és helyi érdekeltég képviselője is. A küldöttség szónoká, Kriston Ferenc egri nagyprépost, püspök volt, aki felhívta a miniszter figyelmét arra, hogy a Tisza-hidnak Polgárnál leendő megépítését az aktuális, nyomasztó munkanélküliség és az ország e felső részének forgalmi szempontjai egyformán megokolják. A miniszter válaszában kijelentette, hogy mihelyt az állam külföldi kölcsönre szert tehet, azonnal sorra kerül ez a híd is, amelynek megépítésébe benne van a programban. A küldöttség meglepéssel vette tudomásul a miniszter válaszáat.

Arconlőtte az erdőört egy vadász. Borsos Jenő, huszonhét éves kistolnácsi uradalmi erdőőr december hó 17-én délelőtt az erdőben két orvvadászokkal találkozott. Az erdőört megállásra szólította fel az orvvadászokat, mire az egyik letette fegyverét, a másik azonban rálőtt az erdőörre. A lövés Borsos Jenőt arcan találta és a sérültek életveszélyes sebet ejtettek az erdőörön. Borsost súlyos sébével a nagykanizsai kórházba szállították, a két orvvadász kézrekerítésére pedig a csendőrség erélyes nyomozást indított.

Cirkuszi reklám.

A cirkusz elefántja ingyenmutatványokat végez a berlini utcán.

Az évszakok.

Tavas: fakadni kezd a vágy,
Nyár: a vágy pihenni nem hágy,
Ősszel: lemondások hite kél
és Télen: léha ember Istent fél.

VÁRNAI FERENC.

Somlay Károly halála. Somlay Károly, a jeles magyar novella- és regényíró december hó 18-án éjszaka Budapesten váratlanul elhunyt. Somlay Károly, eredeti nevén Sulyok Károly, 1863-ban született, a papi pályára készült, majd pedig közszolgálati pályára ment s mint helyettes szolgabíró teljesített szolgálatot. Már ekkor is sok kedves elbeszélést írt, amellyel nagy sikert aratott. Több kitünő regénye és szindarabja jelent meg, amelyet a magyar közönség és a kritika egyhangú lelkesedéssel fogadott. A magyar népies irodalomnak alapos tudása, széleslátókörű munkása volt, írásai többször megjelentek lapunkban, legutóbb a Vasárnap karácsonyi száma közölte „A Kis Jézus” című ünnepi elbeszélését és „A Suba” című vígjátékát. Somlay Károlyval igaz magyar érték szállott sirba. Temetésén megjelent a magyar írók és újságírók társadalmának számos tagja.

Uj gazdasági főtanácsos. A kormányzó Mayer János földművelési miniszter előterjesztésére Jurcsok Béla nácsai uradalmi jószágigazgatónak a hazai mezőgazdaság fejlesztése körül szerzett érdemei elismerésül a magyar királyi gazdasági főtanácsosi címet adományozta.

Szeged kéri, hogy a férjhezment hadiözvegyek továbbra is kapják a segélyt. Szeged városának közigazgatási bizottsága a napokban ülést tartott, amelyen Kiss Ferenc dr. miniszteri tanácsos elmondotta, hogy a szegedi tanyákon sok hadiözvegy vadházasságban él. Az asszonyok azért élnek így, nehogy elveszítsék hadiözvegyi járulékaikat. Kiss Ferenc javasolta, hogy a város forduljon a kormányhoz és kérje, hogy a hadiözvegyek férjhezmenésük után is kapják a járulékokat.

Segélyosztás a fővárosban. A székesfőváros Horthy Miklós Kormányzó Ur feleségének szeretetakciójából a főváros szegényei részére 80.000 kilogramm lisztet, 8000 kilogramm zsírt és 400 vagon tűzifát kapott, amelyek kiosztását december hó 17-én kezdték meg. Az adományokból 8000 szegény ember fejenként 10–10 kilogramm lisztet, 4000 szegényorsú lakos 2–2 kilogramm zsírt és 8000 ember fejenként 5–5 métermázsza tüzelőfát kapott. A székesfőváros étkeztetési akciója nyolevan főzőhelyen naponként 17.000 gyermeknek ad meleg ebédet, a kerületi előljáróságokon pedig minden nap 15.000 felett részül meleg ebédben. A gyermekfelruházási akció során a főváros a karácsonyi ünnepek alkalmával 12.000 gyermeknek adott cipőt, harisnyát, felsőruhát vagy télikabátot.

Felmentették a gyulai arzenpör vádlottját. A napokban tárgyalta a gyulai törvényszék Tóth Imréné, Vakarcos Vilma vésztői asszony bűnperét. A vád szerint Tóthné férjét, Tóth Imrét, 1926-ban arzénnel megölte, hogy férjhez mehessen Olajos Károly sütősegédhez. A bíróság a tárgyaláson több tanut hallgatott ki, Tóthné tagadta a gyilkosságot, azt azonban beismerte, hogy szerelmes volt Olajos Károlyba. A királyi ügyészség vádbeszédje és a védelem meghallgatása után a bíróság bizonyítékok hiján felmentette az asszonyt a vád alól és elrendelte szabadlábrahelyezését. Az ügyész azonban fellebbezett az ítélet ellen s míg a tábla végzése megérkezik, Tóth Imréné fogásában marad.

Kormos arcu utonállók támadtak meg egy gazdát. Baka István szekszárdi gazdálkodó a napokban szekeren bort szállított Eo-gyislóra. Amikor estefelé Szekszárdra tartott, a sötétben, Tolna és Szekszárd között, két kormos arcu fegyveres ember támadta meg. A banditák megragadták a lovakat, majd pedig fegyverüket Bakára emelték és az eladott bor árát követelték tőle. Megmozdították a gazdálkodót, de mert pénzt nem találtak nála, megverték és tovább engedték útjára. Alig haladt a kocsis néhány száz métert, amikor utánalöttek, de a lövések nem találtak. A gazdálkodó a szekszárdi rendőrségen bejelentette az utonállók támadását.

Eredeti bemutató Kiskunhalason. *Kiskunhalason* december hó 13-án helyi szerzőnek a darabját mutatta be *Halmi Jenő* szintársulata. Dr. *Guál Gyula* árvaszéki ülnöknek immár hatodik darabja került színre. Az új darab címe: „*Árnyak a verőfényben*” — zenés falusi történet. Meséje a háboru első éveiben szövődő üde, tiszta szerelmi történet. Cselekménye elevenen liktető, nyelvezete pompás, magyaros. Az egész darabból a falu illata, költészete, törölmetszett magyar levegő és érzés sugárzik. Fülbemászó kellemes zenéjét *Bakonyi Ödön* színházi karmester írta.

Szilveszteri záró. *Scitovszky Béla* belügyminiszter az ország egész területén december hó 31-én, Szilveszter napján minden nyilvános étkező, szórakozóhelyiség, hangverseny, egyéb előadás és táncmulatság záróját *éjjelutáni négy órában állapította meg.* A nyilvános helyiségekben szokásos muzsikálás kivételével bármilyen mutatványhoz rendőrhatalósági engedély szükséges.

Hatezer tojás a sárban. *Makovics Béla* endrődi fuvaros teherautója december hó 16-án tojással és baromfival megrakva igyekezett Cegléd felé. A teherautó egy utkereszteződésnél neki-szaladt az utmenti villanyoszlopnak. Az összeütközés következtében az erős vasoszlop elgörbült, az autó pedig felborult. Emberéletben kár nem esett, de a *hatezer tojásból álló szállítmány tönkre ment.* *Markovics Bélát* teljesen elborította a rengeteg összetört tojás.

Megölte a kivágott fa. *Magyar Lajos* ötven éves kiskunmajsai földmives *Harkakötöny* pusztán egy kidöntött fa ágait fűrészelte. Magyartól nem messze *Kovács László* egy hatalmas nyárfa kidöntésén fáradozott. *Kovács* figyelmeztette Magyart, hogy vigyázzon, mert nem lehet tudni, hogy merre dől a fa, de Magyar csak az utolsó pillanatban ugrott félre, amikor a dőlő fa recsegését halotta. *Szerencsétlenségére a hatalmas nyárfa alá futott, amelynek közel egyméter átmérőjű törzse halálra nyomta.*

Többezer éves rézbaltát talált egy földmives. *Egerbakta* községben a napokban egy földmives szántás közben egy rézbaltát talált, amelyről a miskolci múzeumban megállapították, hogy még a *rézkorszakból* származik s *legalább négyezer esztendő.* A múzeumban már volt egy hasonló balta, amely *Egerszalókról* került a muzeumi tárgyak közé.

Molnár József rendőrkapitányt választották Kispést polgármesterévé. December hó 16-án délután rendkívüli polgármester választó közgyűlésre gyűlt össze *Kispést* megyei város képviselőtestülete. A közigazgatási bíróság ugyanis megsemmisítette az előbbi választásnál *Vállya Gyula* dr. polgármesterré való választását és elrendelte, hogy a régi jelöltek közül újból tartson polgármesterválasztást Kispést város. A nagy érdeklődéssel kísért polgármester választást *huszonöt szótöbbséggel Molnár József rendőrkapitányt választották meg Kispést város polgármesterévé.*

Életfojtyigliani fegyházat kapott a gyilkos asztalos. Tavaly decemberben *Tét* község mellett a mezeli kutban holtan találtak özvegy *Takács Gyuláné* téti asszonyt, akinek fején két halálós sérülés volt. A gyanyu *Barta Lajos* hatvankét éves téti asztalosmesterre irányult, aki eleinte tagadta a gyilkosságot. A győri törvényszék nyomatékos bizonyítékok alapján ez év májusában gyilkosság miatt tizenöt évi fegyháza ítélté *Bartát.* Fellebbezés során most foglalkozott az ügygel a győri ítélőtábla, amely az asztalosmester büntetését *életfojtyigliani fegyháza* emelte fel.

Barlangot találtak Cserszegtomajon. *Cserszegtomaj* községben nyáron mélykút ásását kezdték meg. A kutfúrók a napokban ötvennégy méter mélységben a kút oldalán egy ürege bukkanak. *Dér Rezső* községi főjegyző és *Lakos Tibor* gimnáziumi tanár leszálltak az ürege és megállapították, hogy a föld mélyén hatalmas barlang terül el, amely *Tapolca és Hévíz irányában folytatódik.* Az érdekes barlangról azonnal tudatták a *Földtani Intézetet,* amelynek kiküldöttje a közel jövőben megvizsgálja a barlangot.

Földbirtokosok figyelmébe!

Akik rövidesen jelentkeznek, azoknak még 30 holdon felüli birtokra folyósítottunk 7 és fél százalékos típusú törlesztéses kölcsönt. Rövidebb vagy hosszabb időre. I., II., III., helyi nagykamatu tartozásokat illetégmentesen bekonvertálunk. — Helyszíni becslés nem kell. — Ingyen felvilágosítást nyújt:

Agrária Részvénytársaság, Budapest, Erzsébet-körút 2.

PÁSZTORTÜZ.

Ó-esztendő bucsuztatása.

Az esztendő is — imhol — végezetéhez elkövetkezett. Ezek az esztendők minéink magyaroknak még mindig háborus esztendők, tehát duplán, triplán számitanak. Nincs okunk sajnálni a letűnésüket, de ha a régesrégi sok, nagy fergeteges időre visszagondolunk, lemondóan, kishitűen buslakodunk sem szabad, hiszen az oly, sokszor és nagyon megpróbáltatott ösöknél mi sem vagyunk hitványabbak. Az ő nélkülöléseik — a nádasokba kiverten — még szörnyűsegebbek voltak és mégis megőrizték, mindig visszavivták nekünk az oly sokszor megcsontított hazát.

Az esztendővég következtével emlékezetemben felgyullad a régi mult, a gyermekkor pásztor tüze . . . Az Ó-esztendő utolsó napjának délutánja, esteje és éjszakája az én drága hajdu szülőföldemen és alföldi városomban mindig különös, mélyhatásu magyar ünnepet jelentett. A kitörő vidámság és a lelketrezdítő komoly önmagunkba-szállás, búvós hálóba fonódtak e napon. Az asszonynép már reggeltől elkezdte a sütést-főzést, hogy majd dusan terített asztalt találjon a ránkderülő, egész bizonyosan boldogabb új esztendő . . . A férfinép a fekete ünneplőt kényelgette, a csizmát kenegette — hájjal . . . Estendet, mert hogy mi éppen kálvinisták voltunk, öreg harangjaink zengő, zúgó szavára a templomban csináltuk meg az évvégi nagy számadást. Ének és prédikáció váltogatottá egymást. A pap sorra vette az esztendő nevezetesebb eseményeit és tarulságait, hogy édesmindnyájan okuljunk. Ezek a pillanatok a megható lelkű leszámolás fenséges, komoly percenei voltak . . . Kevéssel később már a hideg, ropogó, fehér havas estén, mintha megőrült volna az egész város . . .

Sihederek, legények száguldó csoportjai lepték el a zezugos, kanyargó utcákat. Karikás ostorral csergettek. Ökörhajtó, hosszunyeles „restellőkkel” kongattak. Tülokkel tülköltek. Horpadt réztrombitát fújtak. Nádsípval sípoltak. A rozsdás tepsit egymáshoz verték. Kolompokkal kolompoltak. Szilajul rázták a csengőt. Olykkor piztolyokból is közbedurrantottak . . . Gazdalegények, szolgállegények, a pástorok bojtjári és a hujjongató, sikkantgató gyereknép mind együtt tomboltak a máskor olyan kihalt utcákon . . . Bucsuztatták az Ó-esztendőt. Ez a zajongó, szilaj utcafutás azonfelül emlékeztetője is volt a hajduságnak . . . A török-, tatár-hadak egyszer éppen esztendő utolsó estéjén támadtak Szoboszló hajduvárosra s hogy feledésbe ne menjen ez a dolog és éberségüket mindig megőrizték, ellenségeiket számontartsák, esztendő utolsó estéjén ezt a szilaj, veszekedett zajgatást ezért csinálták minden nemes városunkban az ifjabb hajduk . . . A jóöreg holdvilág nevetve nézte őket. A csillagok sugár pántlikákat dobáltak rájuk. Vigan, illatozón füstölt a fehér hajdu házak kéménye . . . Az öregberek a terített asztaloknál majd elfoglalták helyüket. Családbeliek, atyafiak, szomszédok, komák összejöttek. Ettek. Ittak. Diót is törtek. Mesélgettek. Szép nótáikat dalolgták. Midőn pedig éjjelhez közeledett az óramutató, az öregharangok messziről hangzó zengzetes szavára, énekelni kezdték édesszép, tisztalelkű szoltárait s az éjjeli óra ütése után: „boldog új esztendőt” kívántak . . . Megölelték egymást. Megcsóolták egymást . . . Bizony, így volt ez, mikor még a magyar emberek megértették, szerették egymást, testvéreim!

MÓRICZ PÁL.

Gyűjtsünk új előfizetőket a „Vasárnap” részére!

TANÁCSADÓ

Kérdés: 1. Házhelyet vettem. Az eladó meghalt a szerződés kiállítására és a telekkönyvi átírás előtt. Mi a teendő? 2. Atyánk a házat egyik fiának átadta. Még ötven vagyonunk testvérek. Atyánk életében meg lehet-e támadni az ügyet? (Hü olvasó, N.) — **Felelet:** 1. Az elhunyt eladó örökösével a hagyatékátadó végzés alapján kell a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okiratot elkészíteni, ez alapon lehet csak az ingatlan tulajdonjogát átírni. 2. Csak az ajándékozó szülő halála után lehet az ajándékozást megtámadni. 3. „Önügyvéd” című könyv kapható lapunk kiadóhivatalában. Ára 3 pengő 60 fillér.

Kérdés: 1. Hogyan kell a tujafa magvát elültetni? 2. Hol tenyésztenek Orosháza közelében nagytésztá, sárga orpington baromjit? 3. Mikor kell a sertést pestis ellen beojtani? (T. G. A., Orosháza.) — **Felelet:** 1. A tujafa magvát minden előkészítés nélkül kell gyengén nyirkos talajba vetni. 2. Sárga orpingtonokat tenyészt Bánhegyesi Sándor, Kunmadaras, Csárda-u. 1252 és Tóth Salamonné, Kisujszállás. Lakóhelyéhez közelebbi tenyésztőt nem tudok. 3. A szérumozást a sertéseken akkor kell végezni, mikor a sertéspesztis veszedelme már igen közel van s tán az állományban 1—2 sertés gyengén meg is betegedett. Ennek hatása csak 3—4 hétre terjed. A szérumozást évente megvédi a sertéseit; ezt akkor kell végezni, mikor a sertések még mind egészségesek. Ezt azonban csak állatorvos végezheti, mert veszélyes ojtás. Esetleg a beojtottak egy része el is hullik.

Kérdés: 1. Hol kaphatok bőrkészítésről szóló könyvet? 2. Mivel lehet a kutya galandférgét elhajtani. (P. M., Kömlő.) — **Felelet:** 1. Bőrkészítésre utmutatást talál a következő könyvekben: Klemp: „A bőripar” című könyvben, ára 4 P 20 fillér, továbbá Weiler: „A modern bőrgyártás” című könyvben, melynek ára 3 pengő 40 fillér. Az említett könyvekben azonban a bőrkészítést megtanulni nem lehet, bizonyos gyakorlati előkészületek is szükségesek, amik könyvből elsajátítani nem tud. 2. A kutya galandférgének elhajtására használt szer a Kamala, melyet — a kutya nagysága szerint — 2—10 grammos adagban (tejbe keverve) szokás a kutyaival megetetni.

Kérdés: Köteles-e a plébános az az orvált és öngyilkosságot elkövetett ember holttestét rendes szertartás mellett eltemetni? (Hü olvasó, N.) — **Felelet:** Nem köteles.

Kérdés: Hol lehetne saját termései elsőrangú vöröshagymát Budapestben értékesíteni? (P. Gy., Békéscsaba.) — **Felelet:** Forduljon valamelyik zöldségnagykereskedőhöz. Alább megadom néhány címet, érdeklődjék ezen címeknél. Budapest székesfőváros községi élelmiszerüzeme, IX., Soroksári-ut 58., Beszák Gyula, IX., Fővám-tér, Szerencs József, Központi vásárcsarnok, Kovács Józsefné, IX., Központi vásárcsarnok, 243. szám, Szabó Sándor, IX., Czuczor-utca 3.

Kérdés: 1. Hol kaphatok fagyalambokat. 2. Hol értékesíthetem galambjaimat? (S. Z., Készthely.) — **Felelet:** Forduljon a magyar Galambtenyésztők Országos Szövetségéhez, IX. kerület, Pongrác-ut, tenyészállatvásár-telep.

Kérdés: Hol van közelünkben téli mezőgazdasági iskola? (P. P., Kozmadombja.) — **Felelet:** Vidékkükhöz közel Szombat helyen van magyar királyi téli gazdasági iskola. A mezőgazdasági iskolákba tizenhétől huszonegy éves korig vesznek fel kifogástalan előéletű gazdafijakat. Szükséges előképzettség: elemi iskola elvégzése. A tanítás a téli mezőgazdasági iskolákban ingyenes, a tanulók csak a szükséges írószert, füzetet kötelesek beszerezni.

Villanyerőre berendezett homorú borotva köszörfülés

Alapítási év
1897

Angol és solingeni finom acélárú raktár

FLASNER LAJOS késműves és

műköszörfüldő

Budapest, VIII., József-körút 17. szám.

Köszörfülés és javítás olcsó áron. Lónyirógépek javítása és eladása.

Vidéki rendeléseket 24 órán belül eszközöl.

Ezt a hirdetést vágja ki és vásárlásnál mutassa be. Kedvezményben részesül.

Kérdés: Hol lakik Budapesten Z. M. grófnő pocsaji földbirtokos? (10965. számú előfizető, Esztár.) — **Felelet:** I. kerület, Dezső-utca 11. szám.

Kérdés: Mikor fogad Zsitvay Tibor dr. igazságügyminiszter ur? (T. S., Cegléd.) — **Felelet:** Az igazságügyminiszter minden csütörtökön 12 órától 2 óráig tart fogadóórát. Előzőben jelentkezni kell a titkári hivatalban. Jó lesz, ha levélben kér kihallgatásra engedélyt.

Kérdés: Visznek-e Argentínába munkásokat? (P. A., Zsurk.) — **Felelet:** Jelenleg nem visznek Argentínába munkásokat. Mielőtt bárhova kivándorolna, ajánljuk, hogy alaposan gondolja meg a dolgot és érdeklődjék a külföldi viszonyok felől a Magyar Kivándorlókat és Visszavándorlókat Védő Irodánál (Budapest, VIII. kerület, Flumel-ut 4. szám). Az iroda szívesen ad tájékoztatást kivándorlási kérdésekben.

Kérdés: Huszonöt éves vagyok s több, mint tíz éve hegedülök. Katonazenész szeretnék lenni, hová forduljak a felvételt végett? (S. J., Mezőtur.) — **Felelet:** Katonazenészeket mindig az egyes ezredek zenekarának parancsnoksága vesz fel. Forduljon az önhöz legközelebb eső ezredzenekarhoz. Kottát feltétlenül ismernie kell, ezt megkívánják.

Kérdés: Megjelenik-e még a „Rokkant Újság”? Hol van a kiadóhivatala és milyen időközönként jelenik meg? (K. F., Mátradervecse.) — **Felelet:** Már nem jelenik meg; megszűnt.

Kérdés: Mi a Kormányzó Ur címe és hogyan lehet levelet írni a Kormányzó Urnak? (Gy. M., Mg.) — **Felelet:** Főméltóság nagybányai vitéz Horthy Miklós Ur Magyarország kormányzója, Budapest, I. kerület, Királyi Vár. A Kormányzó Urhoz kérvénnyel lehet fordulni, a kérvényt a Kormányzó Ur kabinetirodájához kell beküldeni.

Kérdés: Harmiehárom éves, nős földműves vagyok. Végig harcoltam a háborút és több kintünetésem van. Mint altiszt szeretnék visszatérni a hadsereg kötelékébe, hogyan volna az lehetséges? (V. M., Hercegszántó.) — **Felelet:** Forduljon kérvényével a honvédelmi miniszter urhoz és kérje, hogy vegyék vissza a honvédség kötelékébe. Kérvényében egyúttal jelölje meg azt az ezredet is, amelynek kötelékében szolgálatot óhajt teljesíteni.

Kérdés: 1. Mikor van közelebb a nap a földhöz, télen, vagy pedig nyáron? 2. Mikor van melegebb, ha a nap merőlegesen tűz a földre, vagy pedig akkor, ha alacsonyban áll a nap? 3. Milyen villamos kisugárzás okozza a sarki fényt? (M. J. Sur.) — **Felelet:** 1. A föld nyáron naptávolban, télen napközben van. 2. Ha a nap merőlegesen áll az égen, akkor melegebb van, mert a sugarai jobban fel tudják melegíteni a föld felszínét. 3. Annnyit tudunk, hogy a sarkfény bizonyos villamosenergia kisugárzásából keletkezik, de annak pontos meghatározását még nem tudjuk.

TRÉFÁK

Tapintatosan.

- Nagyságos asszonyom, megjöttünk a vadászatról.
- Hát a férjem hol van?
- Nem jöhet, mert a vadászruháját véletlenül keresztüllőtték.
- És ő? . . .
- Ő benne volt.

Kereskedőnél.

- Kereskedő:** Elküldjem a vaját, nagyságos asszonyom?
Vető: Köszönöm, talán nem lesz olyan nehéz.
Kereskedő: Ó, nagyságos asszonyom, igyekszem megkönynyíteni.

A tízparancsolat.

- Hány parancsolat van fiacskám?
- Tíz.
- És mi történik, ha közülök egyet megszegsz?
- Kilenc marad — vágja ki nagy örömmel a lurkó.

(Beküldte Juhász József Pátyról.)

A takarékoság.

- Képzeld apukám, futva mentem a villamos után, hogy megspóroljak huszonegy fillért.
- Ó te számar, miért nem futottál egy taxi után, akkor három pengőt spóroltál volna meg.

(Beküldte Südi Béla Pátyról.)

REJTVÉNYEK

1. Betű- és szórejtvény.

D^D D^D G S
D^D R

(Beküldte V. Balogh László Dögrérl.)

2. Szórejtvény.

zəpuəi iparos

(Beküldte Boda István Törökszentmiklósról.)

3. Szórejtvény.

— 30° hőmérőléklet VAN
t (-n) O

(Beküldte Szily Mariska Baranyaszentlőrincről.)

4. Szórejtvény.

S
gépkecsi
(u=n)

(Beküldte Kálmán János Hajdusoboszlórról.)

5. Pontrejtvény.

F . l . s . ő . e . s . g .

(Beküldte Scheicher József Gyuláról.)

6. Szórejtvény.

1930 A

(Beküldte ifj. Bátor Mihály Kereczáról.)

7. Rejtett közmondás.

Kenéz, dal, kelme, gaz, anyag, játék, veder, derék, lakó, láрма, nyár, tü.

Ezekben a szavakban egy-egy szótag van elrejtve, amelyek együtt egy-egy közmondást adnak.

(Beküldte Szabó Béla Mikóházáról.)

8. Szórejtvény.

PÁPA papa

(Beküldte Liptákné Lengyel Anna Mezőhegyesről.)

9. Szórejtvény.

fecske M R
(r=ch) (e=1)

(Beküldte Molnár Sándor Tarról.)

10. Szórejtvény.

Női név csiperke
(g=k)

(Beküldte Szébényi Ilonka Gencshátpusztáról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a jövő évi 3-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincsen módunkban közölni.

A 49-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:
1. Szórejtvény: **Értéktelen.** 2. Szórejtvény: **Száműzetés.**
3. Szórejtvény: **Törökvilág.** 4. Szórejtvény: **Pontosan fél kilenckor.** 5. Szórejtvény: **Városháza.** 6. Szórejtvény: **Egyenlítő.**
7. Pontrejtvény: **Takarékosság.** 8. Pontrejtvény: **Orosz fogoly.**
9. Szórejtvény: **Felháborító.** 10. Szórejtvény: **Szántsándék.**

Hibaigazítás. Az első szórejtvényt — mely sajtóhiba folytán hetediknek van jelezve — nem Tóth Benedek István, hanem **Kanyó Dániel küldötte be Hermánszegről.**

Helyesen megfejtették: Lipécz György, ifj. Hronyecz Ferenc, Simon Viktor, Nagy M. János, Kovács Bálint, ifj. Bátor Mihály, vitéz Gulyás Mátvás, Szakács Sándor, Kalauz Pál, Skrob János, Sipos Lajos, Pipis József, Balogh László, ifj. Cs. Nagy József, Bari József, Narr Péter, Békéfi László, Konecsny Klári, Szébényi Ilonka, Túrós István, Széles Lajos, Péter János, Mester István, Szekeres Mihály, Baesó Róza, Kálmán Ferenc, Kiss P. János, ifj. Inezedy Márton, Gulyás István, Fekete József, Szücs János, Szántó Béla, Halmi Margit, Károlyi István, Veres Pál, Benedek József, Nagy Cz. Béni, Szeder István, Muszti József, Ungi Pál, Terjék Kálmán.

Jutalomkönyvet nyertek: Simon Viktor (Sármellék), vitéz Gulyás Mátvás (Tiszadada), Sipos Lajos (Kaba), ifj. Hronyecz Ferenc (Szögliget) és Szakács Sándor (Jákó).

Az 50-ik számban közölt rejtvényeket a nyertesek és megfejtők névsorával együtt, jövő héten közöljük.

VÁSÁROK JEGYZÉKE

December hó 28-án, vasárnap.

Kirakodóvásár: Senyeháza.

December hó 29-én, hétfőn.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Enying (sertés-vásár bizonytalan), Mezőcsát, Tápiószéle, Zalaegerszeg (sertés-vásár bizonytalan).

December hó 30-án kedden és 31-én szerdán.

Ninesen vásár.

Január hó 1-én, csütörtökön.

Ninesen vásár.

Január hó 2-án, pénteken.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Nagyhalász, Somogyásmon (sertés-vásár bizonytalan), Szentdiénes. — **Sertés- és kirakodóvásár:** Buj. — **Sertésvásár:** Aszód. — **Ló-, marha- és sertésvásár:** Gyöngyös, Mindszent.

Január hó 3-án, szombaton.

Ló-, marha- és sertésvásár: Jánosháza. — **Kirakodóvásár:** Mindszent.

A

„BORÁSZATI LAPOK“
szőlőmivelési és borászati hetilap

gyümölcs- és gyümölcs-
szeszipari közlöny,

mely 63. évfolyamában jelenik meg.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

Dr. BAROSS ENDRE.

Előfizetési ár negyed évre 7.— Pengő

BUDAPEST,

IX., Üllői-ut 25., II. emelet 11. sz.

HÁROM URFI SZÉKELY FALUSI TÖRTÉNET

IRTA: FÖLDES GÉZA

(5. közlemény.)

Ezt leghamarabb Dombalj János ur fedezte fel. Ő rendszeren mindennap végigsétált a falun. Szeretett szétnézni. És régi szokása szerint mindent meglátott.

Séta közben egyikkel is, másikkal is szóba állott s akinek ügyes-bajos dolga akadt, meghallgatta. A segítségre szorulókon segített, a lelki bajokon is mindig tudott egy-két vigasztaló szóval enyhíteni.

Mire a templomtérre eljutott, a nap már magasra emelkedett. A pihenés ilyenkor ráfért.

S amióta a Szorgos boltja megnyílt, oda rendszeren mindig betért pihenni.

És ha a falusi boltba pihenni megy egy ur, követi őt oda a többi is. A doktor amint végezte a reggeli beteglátogatást, szintén idejött. A doktort követte a patikáros. A sok dolgától ráért a postamester is. Még a pap is kedvet kapott a kaszinózásra, mikor észrevette, hogy ez az uri társaság már mindennapi összejövetele.

Szorgos ur azt sem tudta, melyik lábára álljon, hogy jobban ki tudja mutatni az örömet.

A bolt pultjára előre előkészítette egy nagy tálcán az itókat. Remek likörök, konyak, szilvórium várta a vendégeket. A szép tiszta pohárkák sorban állottak. Tölthetett mindenki abból, ami neki jobban tetszett.

S hogy a papramorgó jobban csusszon, az italok mellé tette a mandulás fiókot is. Ebből ehetett mindenki annyit, amennyit akart.

A figyelmes és előzékeny boltost már úgy tekintették, mint a falu fejlődő kulturájának kiegészítőjét.

És Szorgos urban többé senki sem látta az egyszerű, földetturó földmivest. Szorgos András már nem is uramökeme, őt mindenki Szorgos urnak tiszteli. Értse meg hát mindenki, ő most Szorgos ur.

De élete hü párja sem maradhatott tovább a régi egyszerűségben. Mit szólna a világ, hogy a férfiu uriember, uri ruhát visel s a felesége egy közönséges falusi asszony?

És Évike, a Szorgos ur növendék szép leánya sem járhat úgy, mint az utcagyerekek. Hiszen ő már kisasszony.

Tehát a nők is uri ruhát öltöttek magukra. Az uri ruha megkívánta, hogy uriasan is viselkedjenek.

Azt mondják, nehéz valakit a megszokott sorából kiemelni. Ha a Szorgos ur családját tekintjük, nyugodtan kimondhatjuk, ez nem igaz.

Olyanok ők, mint az agyag edény. Egyszerű téglaszín valamennyi. De ha rákenik a mázat és úgy égetik ki, milyen fényes, milyen ékes lesz ez az edény!

El kell ismernünk, hogy Szorgos urnak a közönséggel szemben a figyelme kimerülhetetlen. Hány kereskedő van a világon, aki éveken át tanulta a mesterségét s a közönséggel még sem tud bánni. És ime Szorgos ur úgy forgolódik a vendégei kö-

zött, mintha egész életében csak ezt végezte volna.

Mihelyt észrevette, hogy vendégeinek már szűk a bolt, menten berendezte a mellette levő szobát — társalgónak.

Itt az urak magukban lehettek. A jövő-menő vevők nem alkalmatlankodtak s a beszélgetésük is bizalmasabb lehetett. Akárcsak egy kaszinóban.

A kis asztalok meghittén kínálkoztak, hogy egy-egy preferanc, alsós, kaláber, avagy tarokk kompánia megalakuljon. És ha ezekbe a szolid játékokba beleuntak, egy kis parázs ferblivel fel lehetett frissíteni a vért.

De azt is meg kell állapítanunk, hogy a déli harangszó mindig véget vetett az urak kaszinózásának. Falun tizenkét órakerék ebédnek az emberek.

Az urak távoztak. És Szorgos ur mindennap nagyobb örömmel állapította meg, hogy a finom italok Dombalján is elég kelendő cikkek.

Alig telt el két-három esztendő, azok a földek, melyeket a nagy versenyben Szorgos eladogatott, rendre mind visszakerültek a telegkönyvébe.

Ha csak ezek kerültek volna vissza! Került oda több is. Mert hát Dombalján az eladó földnek mindenkor Szorgos ur volt a legbiztosabb vevője.

És Dombalján már azt is hitte mindenki, hogy Szorgos talán még zongorázni is tudna, ha megpróbálná.

IV.

A HÁROM URFI.

Dombalja társadalma életét a három urfi nélkül el sem lehet képzelni. Jó barátok és együtt vannak mindig.

Kis gyermekkorukban kerültek egy osztályba az udvarhelyi kollégiumban. Ott szőtték a holtig tartó barátságot.

Mióta az urak a Szorgos ur boltját úgy felkapták, hogy kaszinózni jártak oda, azóta a három urfit is ott találjuk.

Ők rendszeren a késő esti órákban kerülnek oda s nem éppen ritka eset, mikor a másnap is ott éri.

A három közül Csergő Károly a helybeli. Neki Dombalján van a birtoka. Majdnem olyan nagy, mint a Dombalj János uré.

A dombaljaiak ugyan nem tekintik egészen odavalónak. Csak amolyan „bébirós“. Igazi otthona Órhegyen van az édesanyjánál.

A dombaljai birtokot voltaképpen Károly egy nagynénjétől örökölte. A néni testvér volt az édesanyjával, de a két nővér nem rokonszenvezett soha egymással.

Csergőné a megtestesült egyszerűség és természetesség. Ellenben a néni nagyon is arisztokratának tartotta magát. Soha nem szerette a falut. Ott csak a sárt látta s akik falun éltek, azokat a kulturában elmaradt embereknek tartotta.

Ezé a nénié volt a dombaljai birtok. S mivel ezt a néni nem vihette a másvilágra s a nővére nem akarta hagyni, Károlyra testálta.

(Folytatjuk.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

II. Cs. N. J., Bárdibükk. Közlünk belőlük. — M. J., Somogyvisonta. Közlünk. — Sz. L., Gencshátpuszta. Jók. A fénykép — sajnos — készítését céljaira nem alkalmas. — Sz. S., Jákó. Mindkét fajtából közlünk. — N. P., Apar. Jók. — V. B. L., Döge. Jók.

MEZŐGAZDASÁGI MUNKAPIAC.

Az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda (Budapest, m. kir. földmivélségi minisztérium közlése szerint)

munkást keres:

Árvay Kálmán (Szatymaz-Jánosszállás, Szeged mellett) keres egy szakképzett, övadékképes konyha- és virágkertetész, 4-6 holdnyi területű kertgazdaságához. A föld kötött barna homok; artézikut, 104 melegvízi ábrak, lakás van. — *Klotildiget kertgazdaság* keres 1931 március 1-re egy feles kertészt, 4 magyar hold termő és új gyümölcsöshöz, 1200 négyszögöl virágkertesztre előkészített kerthez. Lakás, villanyvilágítás. Jelenlétes személyesen: Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda, V., Kossuth Lajos-tér 11. szám, II. emelet 207.

VÁSÁR ÉS PIAC

Fővárosi árak december hó 22-én:

GABONATŐZSDE,

KÉSZÁRUPIAC

A készárupiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó azonnal (prompt) szállítani, a vevő azonnal fizetni köteles. Ezek az árak tehát a termények valóságos forgalmi árát jelentik, Budapest.

Buza, tiszavidéki, 77 kg-os 13.80—14.20, 78 kg-os 13.95—14.35, 79 kg-os 14.15—14.75, 80 kg-os 14.20—14.90, 81 kg-os 14.20—15.00, felsőtiszai, 77 kg-os 13.75—13.90, 78 kg-os 13.90—14.05, 79 kg-os 14.10—14.25, 80 kg-os 14.15—14.30, 81 kg-os 14.20—14.40, jászágó, 77 kg-os 13.75—13.95, 78 kg-os 13.90—14.10, 79 kg-os 14.10—14.30, 80 kg-os 14.15—14.35, 81 kg-os 14.20—14.50, fejemegyei, dunántúli, pestvidéki és bácskai, 77 kg-os 13.75—13.90, 78 kg-os 13.90—14.05, 79 kg-os 14.10—14.25, 80 kg-os 14.15—14.30, 81 kg-os 14.20—14.40. — *Rozs*, pestvidéki 8.90—9.00, más 8.90—9.00. *Árpa*, takarmány, elsőrendű 13.00—14.00, közép 12.00—12.50, sörárpa, felsőmagyarországi 19.00—21.00, egyéb 14.50—16.75. *Zab*, elsőrendű 19.25—19.75, közép 18.90—19.20. *Tengeri*, tiszai, új 12.00—12.10, dunántúli, új 10.90—11.00. *Korpa* 8.35—8.50 pengő métermásánként.

HATÁRIDŐPIAC

A határidőpiacra jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó csak bizonyos idő múlva köteles szállítani, a vevő pedig ugyanakkor fizetni. Ha valaki például novemberben márciusi búzát vesz, illetőleg elad, akkor az eladónak márciusban kell szállítani a búzát, a vevőnek pedig ugyanakkor kell fizetni az árát.

Buza márciusra 15.00—15.01, májusra 15.20—15.21. — *Rozs* márciusra 9.90—9.92. — *Tengeri* májusra 12.51 pengő métermásánként.

Vetőmagpiac. (A Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi r. t. heti jelentése.) Löheremag. A külföldi érdeklődés a közeledő ünnepnek miatt némileg megnövekedett, mindazonáltal az irányszat továbbá is szilárd. A belföldi kínálat csekély. *Lucernamag* ára nem változott, a termelők már alig rendelkeznek áruval, ez okból az ajánlatok szűnőfélben vannak. *Fehérhéra* és *nyulsapukamag* igen szilárd, de nagy az áruhiány. *Tavaszi búkkönyvek* jobb kereslete van, ára emelkedett, ugyanez áll *baltacimmagra*. *Takarmányrepemag*: Az alacsony árak által az üzlet már némileg élénkült, de csakis megbízható minőségek iránt mutatkozik érdeklődés. — A budapesti áru- és értéktörzse hivatalos jegyzései 100 kilónként, nyersáruért, budapesti paritásban: káposztarepce 25—26, köles 11—12, lucerna 135—160, löhera 140—155, tavasz-búkköny 15—18, szőszbúkköny 28—32, lenmag elsőrendű 34—36, lenmag másodrendű 31—32, napraforgómag 15.50—16, malmag 13—14, eszlágfürt fehér 13—14, Viktoriaborsó 14—18, Expressborsó 13—16 pengő.

Liszt. A nyílt piacokon: Buzadara 48—52, duplanullás finom tészta 38—40, nullás 38—40, kettős főzőliszt 35—38, négyes kenyérliszt 32—36 fillér kilogrammonként.

Husvásár. *Marhahús* a nyílt piacokon: Rostélyos, vastagbátusz 200—320, felső, fehérpecsenye, gömbölyű felső 220—320, fartó, látszán, csontos oldalas 160—280, tarja, szegye 160—280, gulyásnak való 120—220 fillér kilogrammonként. — *Borjúhús*: Felszeletelt

comb 360—480, sütnivaló 180—360, pörköltnek való 140—260 fillér kilogrammonként. — *Juh- és bárányhús*: Juhcomb 160—180, gerinc, lapocka 120—180, pörköltnek való 100—160 fillér kilogrammonként. — *Sertés*: Friss karaj 220—280, friss comb, tarja, lapocka 184—210, friss oldalas 180—190, füstölt helybeli karaj, tarja, lapocka, oldalas 230—320, vidéki 260—360, olvasztani való szalonna 150—164, sózott kenyérszalonna 170—200, füstölt 190—220, hárj 160—180, zsíros tepertő 180—220, helybeli sertészsír 171—181 fillér kilogrammonként.

Vágómarhahúsár. Ökör, legjobb minőség 90—100, kivételesen 104, közép 68—88, gyenge 56—76, bika, legjobb minőség 90—100, középminőség 80—88, gyenge 76—78, tehén, legjobb 76—92, közép 58—74 és gyenge 44—56, bivaly 52 fillér, növendékmarha 70—90, csontozni való 30—44 fillér kilogrammonként, élőszuliban.

Sertésvásár. Könnyű sertés 114—116, középminőség 116—121 és nehéz sertés 121—123 fillér kilogrammonként, élőszuliban.

Baromfi és tojás. Élő állatok a nyílt piacokon: Tyuk 200—320, csirke 140—300, káppan 300—450, pulyka 400—550 fillér darabonként. *Élőt állatok*: Tyuk 170—240, csirke 200—320, káppan 260—320, hizott ruca 180—220, lud, hizott 180—220, pulyka hizott 180—220, ludmáj 500—1200, ludzsír és hárj 200—240 fillér kilogrammonként. *Tojás*: Friss teatojás 15—17, főzhetőjás 13—15 fillér darabonként.

Vad. A nyílt piacokon: Nyul, bőrbén darabonként 250—500, kifejtve, bőr nélküli 120—130, fácán darabja 200—350, fogoly darabja 150—200, fenyvesmadár 80—100 fillér, szarvasomb 250—300, gerinc 350—600, lapocka 150—200, egyéb 80—100, őzgerinc 50—600, comb 300, egyéb 100—200 fillér kilogrammonként.

Tej- és tejtermékek. A nyílt piacokon: Tejszín 260—320, tejföl 150—200, centrifugált teavaj tömbben 360—400, 10 dkg-os csomagolásban 400—500, főzővaj 300—360, szedett vidéki vaj 320—360, tehénúró 80—100, sovány tehénúró 40—70, juhtúró 220—240, kevertúró 180—200, líptói túró 280—300, hazai ementáli sajt 380—480, hazai trappista 240—360 fillér kilogrammonként.

Zöldség. A nyílt piacokon: Sárgarépa kilogrammja 10—16, petrezselyem kilogrammja 12—18, zeller újdonság, zöldjével darabja 4—12, zeller kilogrammja 14—24, kalarábé zöldjével, darabja 3—8, őszifajta kalarábé kilogrammja 18—26, kevert zöldség 14—20, karfiol 60—100, makói vöröshagyma kilogrammja 8—10, közönséges vöröshagyma 6—8, fokhagyma kilogrammja 60—90, cékla 12—24, fejeskáposzta 8—14, savanyított káposzta 26—28, kelkáposzta 20—36, vöröskáposzta 24—26, őzsi rózsaburgonya 10—12, fejes saláta 6—30, fodros 15—50, közönséges burgonya 6—8, kifli 16—24, Ella 10—12, tömör csiperkegomba 300—400, szárított gomba 800—150, torna 50—120, fekete retek kilogrammja 12—26, hónapos retek esomója 10—20, ecetes ugorika 120—140, vizes 80—100, savanyított zöldséppaprika kilogrammja 100—140, főzőtök 35—60, gyalult 60—90, sütőtök 16—20, sóska 80—120, tisztított paraj 26—40, gyökeres 20—24, főzött paradicsom literje 50—70 fillér.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Nemes fajalma 80—200, közönséges 50—100, rétesalma 40—120, nemes fajkörte 120—280, szilvaiz 140—160, gyümölcész 140—320, naspoly 80—120, eltett szőlő 120—240, csipkeiz 80—90, birsalm 90—160, keményhéjú dió 80—150, dióhéj 320—480, mogyoró, hazai 280—360, héjazott mandula 300—720 fillér kilogrammonként.

Fűszer, mák, méz és háziszappan. A nyílt piacokon: Édes nemespaprika 440—480, féledes, gulyás 360—400, rózsapaprika 260—320, erős 160—200, kereskedelmi 120—160, kék mák 92—120, pergetett méz 140—150, háziszappan 136—160, közönséges háziszappan 96—120 fillér kilogrammonként.

Szárzafűzők és szárzafűzők. A nyílt piacokon: Lencse 36—70, bántolt felebsorsó 56—80, fehér aprózemu bab 36—48, nagyszemu 56—80, szines 32—52, finom árkapás 80—120, durva 56—80, tojásos tarhonya 100—140 fillér kilogrammonként.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára december hó 22-én. Egy pengőnél többé kerül egy darab: Angol font 27.65 (27.80); dollár 5.67 (5.70); hollandi forint 2.29 (2.30); német márka 1.35 (1.36); svájci frank 1.10 (1.11) pengő. — Egy pengőnél kevesebbe kerül egy darab: Csehszlovákia 16.85 (16.97); szerb dinár 10.03 (10.11); francia frank 22.40 (22.70); lengyel zloty 63.70 (64.10); román lei 3.36 (3.40); olasz lira 29.75 (30.05); osztrák schilling 80.25 (80.65) fillér.

Arany és ezüstérmék. Huszkoronás arany 22.9 (23.10); ezüst egykoronás 0.26 (0.28); régi ezüst forintos 0.69 (0.71); ötkoronás 1.45 (1.47) pengő darabonként.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.
KIADJA: AZ ÚJ BARÁZDA LAPKIADÓ RT.
FELELŐS KIADÓ: HERCZEG JENŐ.

Gyermekkerékpárok,

német, francia és saját készítmények, 100, 130 és 150 P. Kerékpár dinamo ámpák, első-rangú német gyártmányok 20 P.

Láng Jakab és Fia.

Magyarország legnagyobb, legrégibb és megbízhatóbb kerékpárakrta. Árjegyzék i. gyen.

Budapest, VIII., József-körút 41. szám.

Gyűjtünk előfizetőket

a

VASÁRNAP

számára!

Dr. FÉNYES szakorvos, vér-, bőr- és nemi betegségeknek rendel egész nap. Budapest, VII., RÁKÓCI-UT 32. I. EM. 1. AJTÓ. — Rökus-kórházzal szemben.

GUTENBERG**Az első kötet
már megjelent**Szelvény van
a főlapban is!**NAGY LEXIKON****10.000**
kép**100.000**
cikk**10,000.000**
szó**Most még***különösen kedvező feltételek mellett szeresheti be a
GUTENBERG NAGY LEXIKON-t,
ha azonnal beküldi a szelvényt!**Előfizetőinknek ugyanis P 8.90-ért havonta szállítunk egy
félbörkötéses kötetet.**Vágja le tehát és küldje be azonnal a kitöltött szelvényt
nyitott borítékban, nyomtatványként, 2 filléres bélyeggel.**Ez a kivételes ajánlat csak 1931. február 1-ig érvényes,
azon túl az egyes kötetek ára ennek az összegnek kb. a két-
szerese lesz.***A Magyar Hírlap írja:**

Mindent egybefoglalva a Gutenberg Lexikon kitünő kiállítási-
tartalmával, tartalmával a magyar lexikonirodalom gazdagodását
jelenti.

A Mai Nap írja:

A Gutenberg Nagy Lexikonról csak jót mondhatunk. Az új
lexikon tetszetős ujtása, hogy élethű színnyomatokon kívül
beragasztott színes képeket is közöl.

A Nemzeti Ujság írja:

A Gutenberg Nagy Lexikon esemény a könyvpiacra ugy-
a tartalom kiválóságánál, mint az elsőrendű kivitelnél fogva.
A munkatársak nem követik a hagyományos száraz, lexikális
stílust, hanem arra törekzenek, hogy a ma problémáit bekap-
csolva, tudományos szempontból kifogástalan, de mégis közér-
tetű és érdekes olvasmányt nyújtsanak.

**Műmellékletek,
kis és nagy színes
képek, térképek és
rajzok ezrei****Művészi kivitelű,
dusan aranyozott
félbörkötésben****500
tudós, író, művész,
szakértő munkatárs****Tartalomban
és kiállításban:
a XX. század modern
lexikona****Havonta 8 pengő 90 fillér.**
Ez a kedvezmény csak 1931. február 1-ig érvényes!

Itt levágni és nyomtatványként nyitott borítékban (2 fillér portó) beküldeni.

Gutenberg Könyvkiadóvállalat R.-T.**Budapest, IV., Eskü-ut 3. szám**

Megrendelem a Gutenberg Nagy Lexikon-t 22 kötetben, havonta 1—1 kötetet.

A. kiadás, kitünő papíron, félbörkötésben, havonta P 8.90 könyvkereskedésünkben átvéve.

B. kiadás, középminőségű papíron, kötetlenül 2 hetenként egy félkötet, P 2.10 könyvkereskedésünkben átvéve.
Kérjük a kívánt módot kereszttel megjelölni.

Név:

Cím:

Foglalkozás:

Kelt: